

Bærekraft i Gratanglaks

**JA til levende
lokalsamfunn!**

Bærekraftsrapport 2022



Gratanglaks

Innhold

4	JA til levende lokalsamfunn
6	Verdikjeden
8	Ringvirkninger i 2022
10	Lokalsamfunnet
14	Unge forventer at vi satser på bærekraft
16	FNs bærekraftsmål
22	Vesentlighetsanalysen
26	Våre fokusområder
28	Nøkkeltall
30	Fiskevelferd
40	Miljø
50	Sertifiseringer
54	Sosialt
60	Lokale leverandører
66	Økonomi
68	Samarbeid for økt bolyst
72	Sentrale mål fremover
80	GRI-rapportering 2022
82	GRI-2: Generelle opplysninger
90	GRI-13
120	GRI index



JA til levende lokalsamfunn

For tredje året på rad satser vi i Gratanglaks på en dedikert bærekraftsrapport. Det gjør vi fordi vi vil vise alle hvordan vi jobber med bærekraft: Økonomisk, miljømessig og sosialt. I rapporten gjør vi opp status for hvor vi står, og staker ut kursen fremover.

JA til ambisjoner

Vi i Gratanglaks har alltid nye og ambisiøse mål. På samme måte som vår nordnorske skistjerne og samarbeidspartner, Erik Valnes, så er vår ambisjon å levere i verdenstoppen. På matproduksjon - og på bærekraft. Det at vi er en lokaleid bedrift på et lite sted, langt nord i verden, vil vi bruke til vår fordel.

Vi kan sette ambisiøse mål, ta raskere beslutninger enn store konsern, og har kort vei fra beslutning til det er forankret i hele organisasjonen. Alle hos oss ønskes velkommen med gode innspill og forbedringsforslag. Slik tror vi at Gratanglaks kan bli en ledestjerne på å produsere sunn, god og bærekraftig mat.

Vi vil at Nord-Norge skal bli en vinner på bærekraft, og at Gratanglaks skal være i front. Derfor utfordrer vi leverandørene våre til å følge etter.

For å kunne redusere miljøavtrykket ytterligere, må også leverandørene være med på løpet – vi må sammen skape en mer bærekraftig havbruksnæring og region.

Dette vil gi både leverandørene og bedriften vår konkurransefortrinn, det vil være med på å sikre flere lokale arbeidsplasser, og det bidrar til å gjøre kommunene våre sterkere.

For Gratangen, Harstad, Narvik, Tromsø og Tjeldsund er det viktig at vi alle lykkes med bærekraftsarbeidet.

JA til levende lokalsamfunn

Et levende lokalsamfunn er en av de viktigste pilarene vi står på. Vi elsker våre hjemkommuner og brenner for at de skal være attraktive både i dag og i fremtiden.

Skal både kommunene og vi lykkes, er vi helt avhengig av at også bedriftene rundt oss har suksess. Derfor tar vi bevisste valg og velger lokale løsninger. Det er rett for oss, og er sosial bærekraft i praksis.

Et godt eksempel er Astafjord Vekst, som blant annet driver med vask av klær. De vasker arbeidsklær og sengetøy, både for oss og for Astafjord slakteri. Vi har bevisst valgt å bruke deres tilbud, i stedet for å lage eget.

Hanne Lundberg
Assisterende daglig leder i Gratanglaks AS

Det gir lokale ringvirkninger, viktige arbeidsplasser og er med på å skape lokal optimisme. Skal vi fortsette å utvikle samfunnet, må optimismen spres, og vi må heie på hverandre!

Når vår samarbeidspartner, Grovfjord Mekaniske, har klart å bli en ledende leverandør av båter til havbruksnæringen, er det en suksess som gjør oss stolt. Når våre leverandørbedrifter ansetter nye, blir vi glade. Om våre kommuner får til å bremse fraflyttingen, og kanskje til og med vokse, blir vi rørt og motivert.

Vi utfordrer derfor alle til å handle mer lokalt. Det gir merverdi.

JA til nye arbeidskollegaer og innbyggere

Det er mange som konkurrerer om de samme, nye arbeidstakerne. Vi må derfor jobbe hardt fremover for å få de til å velge vår region. For de som vurderer å flytte hit, er det nødvendig med et godt næringsliv. Tilflyttere trenger butikker, en partner trenger kanskje jobb, og vi må ha lokalsamfunn med gode tjenester og fritidstilbud som sikrer bo- og arbeidslyst. Derfor er Gratanglaks opptatt av det samfunnet vi er en del av. Vi vil samarbeide med andre bedrifter og kommunene for å gjøre regionen så attraktiv som mulig. Kampen om hoder og hender kan vi kun vinne sammen.

JA til bærekraftige arbeidsplasser

Da vi søsknene var små, så vi ikke på lakseoppdrettet som en jobb - dette var noe mamma og pappa holdt på med som hobby på fritida. Nå flirer jeg litt av det bildet, og ser ganske annerledes på det i dag.

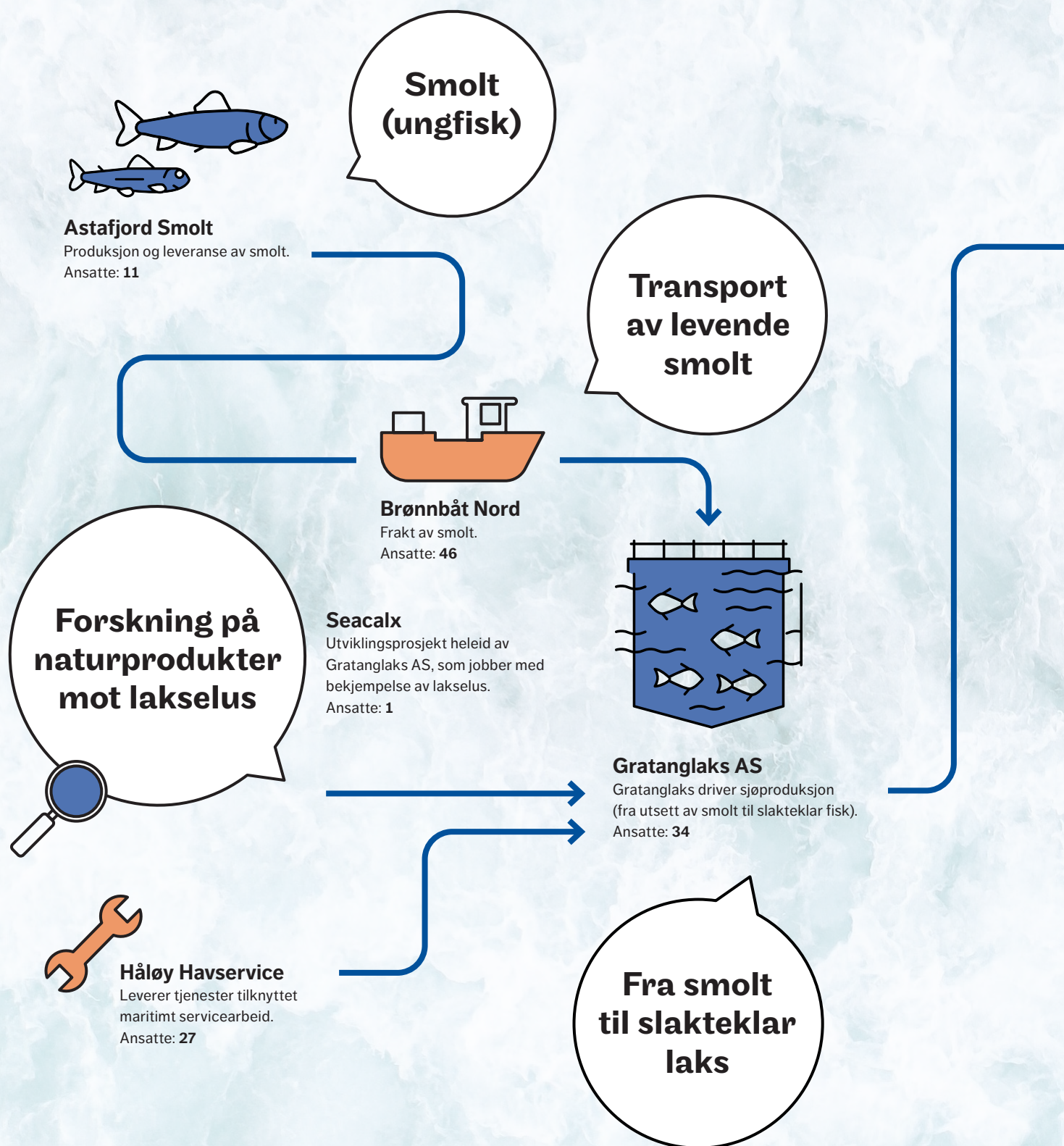
Jeg er 28 år, har en bachelor i havbruksdrift og ledelse, og har jobbet fulltid i bedriften siden 2017. Jeg har skjönt at dette er en seriøs JOBB. En viktig jobb. Verden trenger mer sunn, trygg, god og bærekraftig mat. Lokalsamfunnene trenger gode, bærekraftige arbeidsplasser.

Jeg er stolt av å jobbe i havbruksnæringen, og få være med å videreutvikle vår lokaleide bedrift. Vi står foran en veldig spennende, men også utfordrende tid. Det kommer til å kreve hard innsats og smarte valg for å lykkes. Bærekraft er et slikt valg.

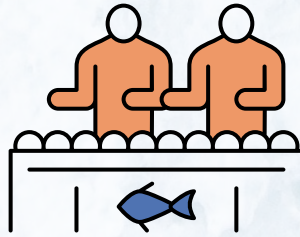
I Gratanglaks fortsetter vi å leve etter visjonen vår: «Med styrke, kvalitet og bærekraft i alle ledd for fremtiden her i nord».

God lesing!

Verdikjeden

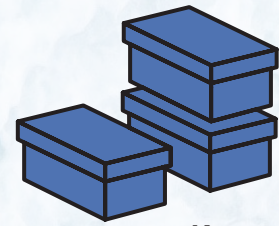


Bedøving, bløgging og sløying av laks



Astafjord Slakteri

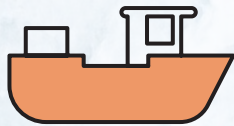
Slakteri lokalisert i Gratangen.
Kapasitet på 140 tonn per dag ved to skift.
Ansatte: 50



Kasseriet

Produksjon av emballasje.
Ansatte: 11

Transport av levende laks



Brønnbåt Nord

Frakt av slakteklar fisk.
Ansatte: 46



Blue Vision

Gratanglaks sitt visningscenter for laks, lokalisert på Kystens Hus i Tromsø.
Ansatte: 1

Gratanglaks

Gratanglaks AS er et familieeid selskap som har drevet med lakseproduksjon siden 1984, i Gratangen kommune i Troms. Vår virksomhet er primært lokalisert i Astafjorden og Vågsfjorden, med hovedkontor i Gratangen. Gjennom et nært samarbeid med flere lokale oppdrettere, har vi etablert et helintegrert selskap, som dekker hele verdikjeden fra smolt til slakt. Vi kan derfor kontrollere hele prosessen, fra start til slutt. Det gir laks av høyeste kvalitet, som leveres til kundene med minimal miljøpåvirkning. Samarbeidet involverer selskapene Astafjord Smolt, Håloy Havservice, Brønnbåt Nord, Kasseriet og Astafjord Slakteri.

Blue Vision

Blue Vision er vårt visningscenter for laks, lokalisert i Kystens Hus i Tromsø sentrum.

Blue Vision ble etablert for å formidle kunnskap om havbruk til befolkningen generelt, turister og studenter/skoleelever.

Her lærer du om moderne, norsk havbruk. Vi bruker interaktive skjermer og kameraoverføringer fra Gratanglaks sine lokaliteter på sjøen kombinert med formidling fra kunnskapsrike ansatte.

Tilbudet er gratis og det er mulig med både drop-in-besøk eller arrangert visning.

Ringvirkninger i 2022



153 935 651 kr.

i verdiskaping

Dette tilsvarer til sammen:



Tilskudd til drift av

383

fotballbaner

Gjennomsnitt årlig tilskudd
per fotballbane: 80 594 kr.
Kilde: Kulturdepartementet



330

grunnskoleplasser

139 732 kr. per elev per år.
Kilde: SSB (2020)



126

sykepleiere

612 240 kr. i lønn per år.
Kilde: SSB (2020)



Over

36

millioner

måltider produsert i 2022



19 502 479 kr.

fra havbruksfondet delt ut til kommunene Harstad, Kvæfjord og Gratangen for våre konsesjoner i 2022



Over

19 millioner kr.

i lokal kjøpekraft



7 426 000 kr.
i skatt fra ansatte



11
sommer-
vikarer



36
ansatte



246

leverandører med total kjøpesum på 415 millioner*

*Inkluderer kun leverandører over 5 000 kr.



40 522 000 kr.
i skatt fra bedrift

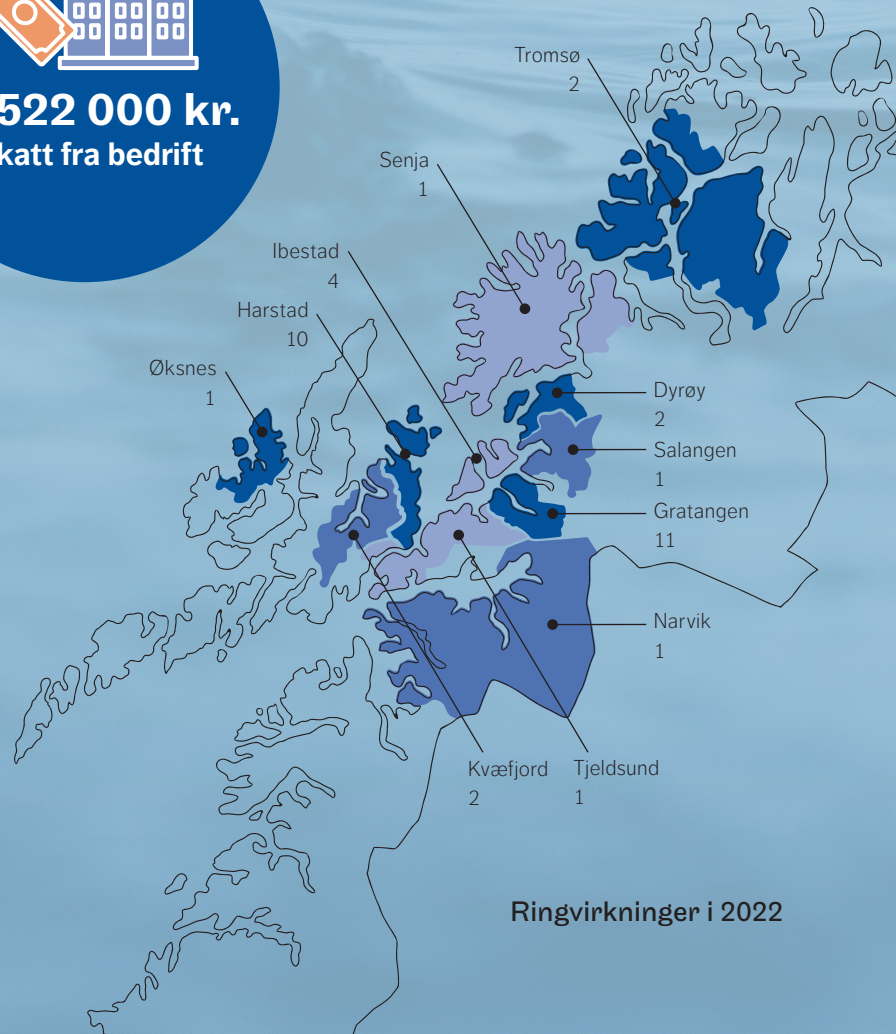


Vi bidro med

497 250 kr.

til lokale arrangementer, idrett og annonser

Dette inkluderer bl.a. spons til idrettslag, lokale småbedrifter, og donasjoner.



Lokalsamfunnet



**Lokalt eierskap
har alt å si.**

Anita Karlsen,
ordfører i Gratangen kommune

At Gratanglaks fortsetter å være eid og drevet av en lokal familie er avgjørende for framtidig verdiskaping. Det sier ordfører Anita Karlsen.

Lokalt eierskap har alt å si

– Det ville ikke vært det samme om det var et stort konsern som drev oppdrett her. Da ville vi trolig fått sentralisert mye av det som produseres lokalt i dag. Ordfører Anita Karlsen referer til den helintegreerte modellen til Gratanglaks, hvor selskapet er enten eier eller deleier i alle leddene i produksjonen -fra smolt, servicebåter, slakting og emballasje, i tillegg til selve oppdrettsaktiviteten i sjø.

– Det at Gratanglaks får til å gjøre alt dette lokalt er inspirerende. Det gir troen på at vi kan få til noe stort i Gratangen. Jeg tror denne modellen er mer bærekraftig enn den sentraliserte måten store konsern driver på - både på lokalt og nasjonalt nivå, sier Karlsen.

Redd for hva nye skatteregler vil bety for familieeide oppdrettere

Senterpartiordfører Karlsen har på lik linje med andre senterpartiordførere langs kysten, tatt tydelig standpunkt mot sin egen regjering's forslag til skjerpede skatter ovenfor oppdrettsnæringen. Kommunestyret i Gratangen har levert en høringsuttalelse med mange utropstegn i sine formuleringer mot skatteregimet, som finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) var med på å foreslå høsten 2022. Høringsuttalelsen avsluttes slik:

Vi håper dere ser at nærheten mellom familieeide selskap og lokalsamfunnene er en styrke, og at dette gir forutsigbarhet for både lokalsamfunn og havbruksnæringa da vi i fellesskap skaper livskraftige lokalsamfunn! Dette har utviklet seg fra fortid til nåtid. Det er en del av vår identitet og kultur! Vi er avhengige av hverandre! Og det vil vi være også i framtida!

Investeringer avgjør arbeidsmarkedet

Det er den mye omtalte grunnrenteskatten som har fått mest oppmerksomhet, men det er også et annet skatteforslag som har vakt bekymring, spesielt for de mindre familieeide selskapene; Forslag til ny verdifastsetting på gamle oppdrettskonsesjoner som grunnlag for formuesbeskatning. Det vil medføre at verdien av konsesjoner som har vært i familieselskaper i lang tid vil oppjusteres i verdi, og føre til en større skattebyrde.

– For lokaleide oppdrettsselskap som Gratanglaks har de nye skattereglene mye å si og derfor har det mye å si for Gratangen også. Ta arbeidsmarkedet som et eksempel. Investeringene Gratanglaks har gjort har ført til at det finnes et variert tilbud av stillinger her, og det har alt å si for å få ungdommer som har flyttet ut til å velge å komme tilbake etter utdanning, sier Karlsen.

Berømmer engasjement for unge

Ordfører Karlsen berømmer arbeidet Gratanglaks har gjort for å engasjere de unge og tilrettelegge for bosetting. Blant annet har bedriften vært med på en ungdomskonferanse for niende- og tiende klasse i regionen, hvor unge ansatte presenterte karrieremuligheter.

– Det var utrolig flott å høre unge hos Gratanglaks fortelle om hvordan de opplever å jobbe og bo i Gratangen, og hvilke muligheter det byr på.

Og Karlsen tror det er enda mer å hente i det allerede tette samarbeidet mellom kommunen og Gratanglaks.

– Etter hvert som jeg har blitt bedre kjent med bedriften ser jeg at det er flere ting vi kan samarbeide om, og det gjelder særlig det som handler om rekruttering.





Unge forventer at vi satser på bærekraft

Tidligere var praksisstudenter nysgjerrige på om det ble jobbet med bærekraft, men nå tar de det som en selvfølge, sier Monica Eide i Gratanglaks.

Gratanglaks har et tett samarbeid med Norges Fiskerihøgskole (UiT) og IVT fakultetet ved UiT Narvik. Hvert år har bedriften studenter på utplassering i praksis. Dette er en god mulighet for studentene til å få innsikt i hverdagen hos et oppdrettselskap, men det er også en gyllen mulighet for selskapene til å få kunnskap om hva mulige framtidige ansatte synes er viktig.

– Jeg opplever at det har skjedd en endring i hva studenter forventer av oss når det gjelder bærekraft. For noen år siden var det et litt nytt tema som studentene lurte på om vi gjorde noe med, men nå er holdningen mer at de tar det som en selvfølge at vi arbeider med bærekraft, sier samfunnskontakt Monica Eide.

Rød tråd fra utdanning til bedrift

Gratanglaks anstrenger seg for å være en arbeidsgiver som unge synes er attraktiv, enten det gjelder de som er i skolealder og som enda ikke har valgt utdanningsvei, eller studenter. Monica Eide er derfor aktiv på ulike møteplasser mellom unge og næringen. Eksempler er Ungt entreprenørskap, Mastermeeting på Skjervøy og andre ungdomskonferanser.

– Det gjelder å lage en rød tråd fra utdanningene til næringen, slik at studentene får kontakt med bedriftene og vi får muligheten til å rekruttere. Derfor er vi i tett kontakt med skoler og universitet og vi bistår gjerne når studenter skriver masteroppgaver eller det er andre ting de trenger hjelp til, sier Eide.



Det gjelder å lage en rød tråd fra utdanningene til næringen.

Pedagogisk forståelse utover det vanlige

Ingrid Hovda Lien har ansvar for praksisplasser ved Norges Fiskerihøyskole (UiT) i Tromsø, og har i flere år hatt et tett samarbeid med Gratanglaks.

– Innenfor havbruk er det en del forskjell på de store og de små selskapene når det gjelder hvilke ressurser de har til å tilrettelegge for studenter som er ute på praksis. De små har mindre kapasitet når det gjelder å lage et faglig opplegg og bruke tid på studentene, men her skiller Gratanglaks seg positivt ut som et lite oppdrettsselskap.

Hovda Lien mener at i det gode samarbeidet Fiskerihøyskolen har hatt med Gratanglaks, så er det en fordel med Eide sin pedagogiske utdanning.

– Det er litt spesielt at et selskap som Gratanglaks har en ressurs som forstår pedagogikk så godt, sier Hovda Lien.

Bærekraft – mer enn fine ord på glanset papir

Hovda Lien bekrefter at studentene er opptatt av bærekraft når de ser etter framtidige arbeidsgivere.

– Studentene synes det er viktig at det jobbes med miljø, biologiske utfordringer, fiskehelse og lokal verdiskaping og vil være en del av en bedrift som gjør noe aktivt med dette. Det er også viktig at bærekraft-arbeidet blir noe mer enn fine ord på glanset papir og her har Gratanglaks kommet langt. Det er ikke bare ledelsen som har et forhold til bærekraft, bevisstheten er til stede i hele organisasjonen, sier Hovda Lien.

FNs bærekraftsmål



Basert på resultatene fra vesentlighetsanalyse gjennomført i 2021, kom bærekraftsmål 3, 8, 11, 14 og 17 frem som bærekraftmålene med høyest prioritet, og vi vil derfor fokusere på disse fem.



3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET



God helse og livskvalitet

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fisken vi produserer er næringsrik og sunn, og bidrar til et balansert kosthold som kan være med å redusere fedme og overvekt, samt reduserer risiko for hjerte- og karsykdommer. Omega-3 fettsyrene i fet fisk som laks, makrell, ørret og sild er også helt nødvendige for god hjernehelse. Det er godt for hukommelse, konsentrasjon, oppmerksomhet og læring. De fleste i Norge får i seg for lite Omega 3. Vi støtter forskning som fremmer helsefordelene ved å spise mer fisk.

Ved å bli enda bedre på å formidle helsefordelene med laks, vil flere mennesker kunne få et sunnere

kosthold som er bra for helsa. Dette gjør vi også når vi serverer sunn mat på arrangementene vi støtter.

Gjennom støtten vår til lokale idrettslag bidrar vi til at befolkningen kan holde seg i aktivitet fra tidlig alder, og at flere unge får være med i idretten. Dette er viktig for både god helse, og for det sosiale.

På vår egen arbeidsplass tilbyr vi fysisk arbeid og aktivitet, med gode arbeidsforhold. Våre ansatte får ergonomisk rådgivning og tilpasning, for å unngå yrkesskader.

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST



Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Fremme varig, inkluderende, og bærekraftig vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Å skape en anstendig og trygg arbeidsplass for våre medarbeidere settes høyt. Vi har gode HMS-protokoller som bevarer tryggheten til de som er på jobb. Den sikres også ved at vi har et avvikssystem som kontinuerlig sjekkes, som gjør at feil oppdages raskt og tiltak kan iverksettes. Det stilles strenge krav til arbeidsforholdet gjennom våre sertifiseringsprosesser, og disse kravene følges opp nøye. I Gratanglaks følger vi det som skisseres i arbeidsmiljøloven. Alle hos oss skal ha et godt arbeidsmiljø og det følges aktivt opp i måten vi leder bedriften på.

Fremover ønsker vi å legge mer vekt på å rekruttere unge til bedriften. Vi vil engasjere dem og legge til rette for at Gratanglaks er en attraktiv arbeidsplass. Vi ser at dette bidrar til et bredere mangfold på jobb, samtidig som flere unge, som er fra Gratangen, velger å bli værende når de etablerer seg.

Det er en stor verdi for lokalsamfunnet – og for vår bedrift.



Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Ringvirkningene vi skaper lokalt bidrar til flere arbeidsplasser, og bidragene til lokale lag, foreninger og arrangementer fører til økonomisk vekst og trivsel for både lokalsamfunnet og innbyggerne.

De siste årene har vi hatt fokus på å elektrifisere deler av driften vår. Dette er noe vi ønsker å fortsette å

prioritere, for å redusere bruken av fossilt brennstoff. Vi ønsker å kunne legge til rette for at ansatte kan kjøre el-bil til jobben, og vil også motivere de som kan til å sykle til jobb. Det vil være viktig fremover å finne nye driftsløsninger som er bra for fisken, miljøet, samfunnet og økonomien.



Livet i havet

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.

Havet er ikke bare viktig for vår produksjon, men for alt liv på jorda. Å være bevisst hvilken påvirkning vår produksjon har, er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling. Vi ønsker en så lav miljøpåvirkning som mulig, og vi holder oss derfor oppdatert på nye løsninger som kan hjelpe oss med dette.

Vi jobber med flere tiltak for å verne livet i havet og det biologiske mangfoldet. Vi ønsker havbruk på mer eksponerte lokaliteter, slik at det biologiske mangfoldet vil være mer skjermet for vår produksjon. Merdene

våre plasseres med hensyn til miljøundersøkelser, og vi er med å overvåke villaksbestanden i elvevassdrag. Fremover vil vi fortsatt ha fokus på å bevare biologisk mangfold i havet, og vil stille krav til mer bærekraftige fôrråvarer.

Å ha kontroll på eget utstyr og avfall er veldig viktig, når man har havet som arbeidsplass. Vi prioriterer derfor tiltak for å unngå at utstyr og avfall kommer på avveie og ender opp på havet.

**17** SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Samarbeid om å nå målene

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

For at vi skal lykkes med bærekraftsmålene må det være et samarbeid hvor både næringsliv og lokalsamfunn tar ansvar. Vi bidrar til samarbeid ved å dele kunnskap og erfaring i flere prosjekter, møtearenaer og nettverk. Dette er noe vi ønsker å bli enda bedre på fremover. Vi er også med på samarbeid rundt kystzoneplaner og forvaltning av naturområder.

Vi har en intern forståelse i vår bedrift om at vi tenker bærekraft i alt vi gjør. Men for å få til bedre løsninger, så er samarbeid på tvers av bedrifter avgjørende. Slike samarbeid vil kunne gi nye, og bedre løsninger, som reduserer ressursbruken i hele næringen og på flere områder.





Vesentlighets- analysen

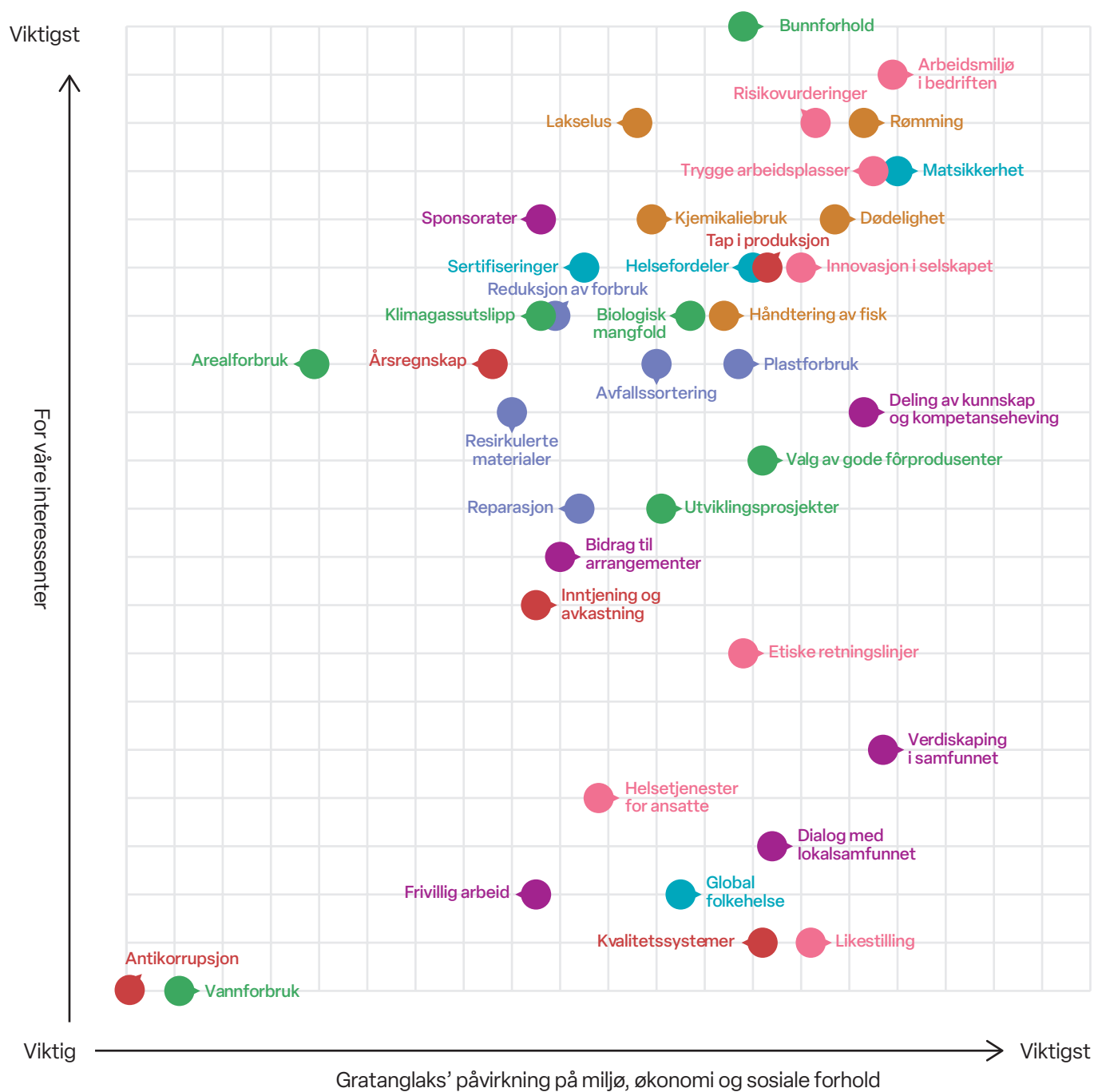
Vesentlighetsanalysen er en viktig del i Gratanglaks sitt arbeid med bærekraft. I 2021 ble det for første gang gjennomført en vesentlighetsanalyse der både interne og eksterne interessenter ble invitert til å komme med sine innspill. Dette gir et godt grunnlag for vesentlighetsanalysen, som ble utført i samsvar med GRI-rapporteringsstandarden.

Et spørreskjema ble sendt ut for å vurdere viktigheten av ulike temaer. Formålet med analysen var å identifisere de viktigste bærekrafttemaene for Gratanglaks og våre interessenter. Vi mottok 59 svar fra blant annet ansatte, leverandører og interessenter i lokalsamfunnet. Dette gir et godt grunnlag for Vesentlighetsanalysen, som ble utført i samsvar med GRI-rapporteringsstandarden.

Vi har som mål å gjennomføre en ny analyse hvert annet år. Denne analysen vil danne grunnlaget for våre fokusområder i årene som kommer. I 2023 vil vi gjennomføre en ny analyse med dobbel vesentlighet i samsvar med kravene til bærekraftsrapportering fra CSDR.

*Corporate Sustainability Reporting Directive (CSDR), EUs bærekraftsdirektiv som skal sikre at bedrifter rapporterer innvirkningen av virksomhetens sosiale og miljømessige aktiviteter.

- Fiskehelse og velferd
- Klima og miljø
- Matvaretrygghet
- Håndtering av materielle ressurser
- HMS
- Lokalsamfunnet
- Finansielle prestasjoner







Våre fokusområder

Basert på vesentlighetsanalyse gjennomført i 2021 har vi identifisert hvilke temaer innenfor bærekraft som er de viktigste for både Gratanglaks og våre viktigste interessenter. Vi vektlegger de fokusområdene hvor vi kan utgjøre en forskjell og bidra aller mest.



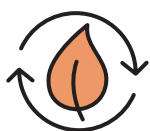
Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljø

Våre ansatte er vår viktigste ressurs. Uten dem er vi ingenting. Hvert år leverer våre medarbeidere mange millioner måltider med god, trygg, og sunn sjømat. Lykkes vi med trivselen hos våre ansatte, så vil jobben bli gjort godt, og bedriften vil lettere kunne levere gode resultater.

Trygge arbeidsplasser og risikovurderinger

Havbruk er klassifisert som et av Norges farligste yrker. Derfor er sikkerhet og arbeid for å unngå arbeidsulykker og skader så viktig for oss. HMS prioriteres høyt. Vi vil at arbeidshverdagen skal være trygg og god for våre ansatte på sjø og på land, slik at alle kommer uskadd hjem.



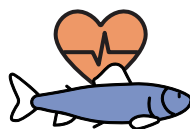
Påvirkning på biologisk mangfold

Bunnforhold

All produksjon medfører utslipp. I havbruk er det ekskrementer fra fisk og fôrspill, dvs. næringssalter (primært nitrogen og fosfor) som slippes ut, og synker ned mot bunnen. For høye konsentrasjoner av disse stoffene, kan forstyrre balansen i økosystemet. Eventuell overføring vil øke faren for dårligere bunnforhold. Miljøpåvirkningene fra alle havbruksanlegg i Norge sjekkes derfor systematisk, gjennom lovpålagte bunnundersøkelser. Disse utføres av akkrediterte, eksterne selskap i henhold til NS-9410 standarden. Vi gjør vårt ytterste for å etterleve alle lover og regler for å bedre bunnforholdene.

Rømminger

Fisk i havbruk er husdyr som vi har ansvar for å ta vare på. Én rømt laks er én for mye. Derfor har vi gode rutiner for vårt arbeid, med mål om at ingen fisk skal komme på avveie. I Gratanglaks har vi i 2022 nok et år med 0 rømte fisk.



Fiskehelse og velferd

Lakselus

Lakselus er oppdrettsnæringens største utfordring. Det er et lite krepsdyr som lever naturlig i havet. Det er en parasitt som spiser skinn, slim og blod på fisk. Den påvirker oss økonomisk og miljømessig, og er belastende for fisken vår. Høye nivåer av lakselus påvirker laksens helse og velferd. Lakselus kan også spre seg til villaksbestanden, spesielt er det en trussel for laksesmolten som vandrer ut om våren. Antall lakselus får ikke overstige fastsatte grenser, derfor arbeider våre myndigheter og vi i havbruksnæringen for å kontrollere og redusere lusnivået. Vi teller lus hver uke, men om temperaturen i havet er høyere enn 4 grader, teller vi hver 14. dag. Om antall lus er over grensen, må vi sette i gang tiltak for å redusere lusnivået. Håndtering av lakselus er vår høyeste prioritet.

Dødelighet

Dødelighet er en viktig velferdsindikator. Vi ønsker at vår fisk skal være frisk og ha et godt liv. Målet er lav dødelighet, det gir en effektiv produksjon, et godt økonomisk resultat, og ikke minst god fiskevelferd. Å redusere dødelighet er derfor ett av våre sentrale mål.



Matsikkerhet

Å levere fisk av høy kvalitet, som er trygg å spise, er hva alle i Gratanglaks arbeider for, hver eneste dag. I vår produksjon er hensyn til miljøet også viktig. Vi bruker bærekraftige produksjonsmetoder. Vårt fôr sikrer fiskens krav til ernæring, vårt mål om effektiv og bærekraftig produksjon og trygg mat til alle som spiser laksen vår. Matvaretrygghet ivaretas gjennom kvalitetskontroller, sporbarhet, overvåkning av fiskehelse, krav til leverandører. I tillegg gjøres vår produksjon i henhold til både nasjonale og internasjonale regelverk og standarder. Vår laks skal være sunn, trygg, god og bærekraftig – alltid!

Nøkkeltall





Fiskevelferd



***God fiskevelferd
er en forutsetning
for god fiskehelse.***

Vi jobber for å stadig prestere bedre i forhold til fiskehelse og fiskevelferd. Vi vil styrke biosikkerheten og redusere dødelighet.

Vi er Global G.A.P sertifiserte og har fra 2022 to lokaliteter som er ASC-sertifiserte. Begge disse stiller strenge krav til fiskehelse, fiskevelferd, biosikkerhet, vannkvalitet og påvirkning på det ytre miljø. Veterinærer besøker våre anlegg hver måned. De kontrollerer fiskehelsen, lager rapporter og gir profesjonell oppfølging. Alt for å sikre at fisken vår skal ha det godt.

Vi har også utarbeidet en Veterinær helseplan som oppfylder kravene i henhold til Global G.A.P., IFA, AB, CoC versjon 5.1. og ASC. Planen sikrer også at drift ved Gratanglaks AS sine anlegg overholder relevante norske regler, inkludert akvakulturdriftsforordningen. Hovedmålet, er en levende helseplan som aktivt tilpasser seg produksjonen, og den revideres hvert år for å bedre resultatene.

I 2022 hadde vi en liten økning i dødelighet. Vårt mål er å få den under 5 %.

Som tidligere beskrevet under Fiskehelse og velferd, så er lakselus oppdrettsnæringens største utfordring. Den påvirker både fisken vår, økonomien og miljøet rundt merdene. Den kan også true den rødlistede villaksbestanden.

Forebygging og håndtering av lakselus er derfor vår høyeste prioritet. Avlusningsmetoder er ofte stressende og hard for fisken, og økt bruk av ikke-medikamentell behandling mot lakselus er en av hovedårsakene

til dårligere fiskevelferd i norsk fiskeoppdrett de siste årene. Det beste for laksen, økonomien og miljøet vil derfor være å forebygge lakselus istedenfor å avluse.

Vi anvender flere forebyggende metoder mot lakselus. Metoder brukt i 2022 er blant annet luseskjørt og bruk av funksjonelt fôr (slice).

De gangene hvor vi må ta i bruk behandling, prøver vi å balansere mellom mekaniske og kjemiske. Dette for å ta best mulig vare på både miljøet rundt oss, og fiskens velferd. Norge har innført strenge regler, i en egen luseforskrift. Her er det definerte grenser for mengden lakselus et oppdrettsanlegg kan ha. Vi må sørge for at det ikke er for mange voksne hunnlus i anlegget per fisk. Lusegrensen er 0,5 voksne hunnlus per fisk. I vårperioden mellom uke 21 og uke 26 er grensen redusert til 0,2.

I 2022 hadde vi en økning i antall lusetellinger, fordi vi hadde flere lokaliteter i bruk over lengre tid. I 2022 hadde vi 6 tellinger over lusegrensen.

På anlegg med grønne tillatelser, er grensen strengere, og det skal til enhver tid være under 0,25 voksne hunnlus per fisk.

Dødelighet

Snitt dødelighet i løpet av året*:

*Bruker her 12-måneders rullerende overlevelse.

2022 5,62 %

2021 5,5 %

2020 6,7 %

2019 7,9 %

2018 5,8 %

2017 5,3 %

Antibiotika og vaksinasjon



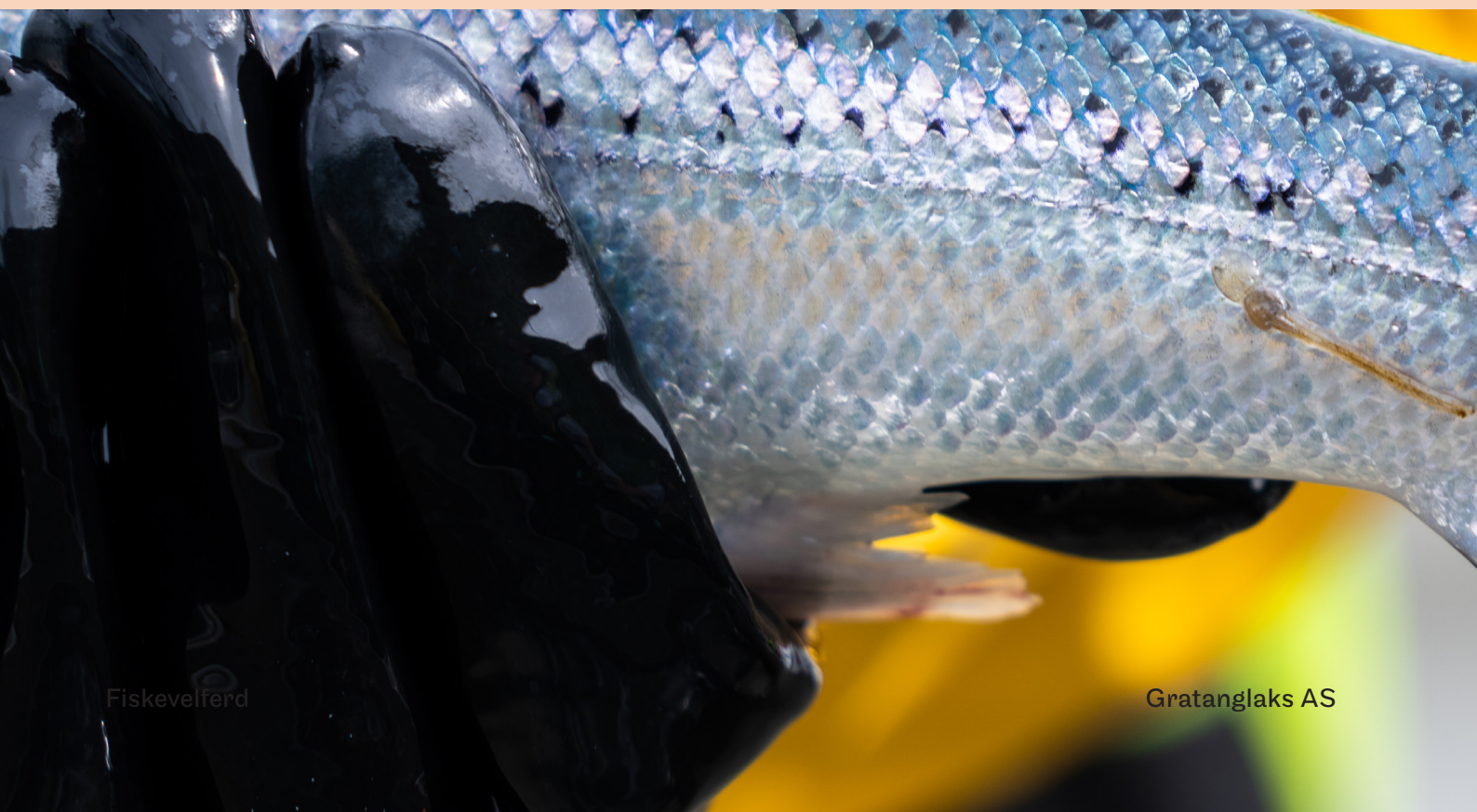
100%

av vår fisk er vaksinert



0%

bruk av antibiotika



Lakselus

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall tellinger	92	99	169	129	114	180
Snitt voksen (hunn)/år	0,18	0,14	0,14	0,11	0,18	0,17
Antall >0,2 (opp. 21–26)	3	2	0	0	0	0
Antall >0,5 (opp. resten)	6	1	8	2	6	6

Avlusing



- Mekanisk: 3
- Kjemisk: 4
- Fôr (slice): 2

Totalt i 2022: 9







Laksen skal trives

Charlotte Winje, 28 år, passer på at 770 000 laks i 7 merder har det bra. Hun er lokalitetsleder i Gratanglaks, på Skardbergvika i Astafjorden, og eneste kvinne blant fem lokalitetsledere.



Gratanglaks setter kompetanse høyt, og legger til rette for at vi skal heve den

– Jeg hadde lyst til å bli lokalitetsleder, og ble oppfordret til å søke. Men det var skikkelig skummelt, innrømmer hun.

– Det er jo et enormt ansvar! Fisken må ha det godt, og vi gjør *alt* for at den skal trives. Jeg hadde aldri drevet på med dette hvis det var dyreplageri, slår hun fast.

Og legger til at hun akkurat nå, mens vi snakker, faktisk er på kurs i fiskevelferd.

– Gratanglaks setter kompetanse høyt, og legger til rette for at vi skal heve den, både med kurs, mulighet til å ta fagbrev og delta på samlinger for å dele erfaringer. Det setter jeg stor pris på, sier lokalitetslederen.

Charlotte har jobbet i Gratanglaks siden februar i fjor. Fra før har hun 8 år bak seg i Salmar og har tatt fagbrev i akvakultur. Fokus nå, er å mestre jobben som lokalitetsleder, konstaterer hun. I det daglige jobber Charlotte Winje side om side med to mannlige kolleger på lokalitet Skardbergvika.

– Jeg trives godt i lag med mannfolka, de er veldig rett fram og det er «jæft» å være i lag med dem, forteller Charlotte. Hun anbefaler trygt andre kvinner å ta seg jobb i havbruksbransjen.

Charlotte mener at Gratanglaks er en god arbeidsplass.

– Vi er nært ledelsen, de er lydhøre for våre meninger og tar det også til seg, understreker hun. Dessuten er det artig å kunne prøve ut ting på «eget» anlegg.

– Har jeg en fiks idè, har jeg god plass til å teste det ut på anlegget mitt, sier hun med glimt i øyet.

Charlotte bor i Harstad, og pendler 75 km til Gratangen. Om hun selv spiser laks?

– Ja, selvfølgelig!



Seacalx – kampen mot lusa

Etter at første fase av forskningen er gjennomført er det klart at kalk ikke er et hokus pokus-pulver mot lus, men det gjenstår fortsatt å se om middelet kan være med på å redusere antall avlusinger.

Fortsetter forskning på kalk mot lus

Tidligere i bærekraftsrapporten har lakselus fått mye dekning, som havbruks største utfordring. I norsk havbruk har det ikke manglet på kreative forsøk på å finne nye metoder for å bekjempe parasittene, som koster næringen enorme beløp hvert år.

Ideen om å sprøyte kalk, nærmere bestemt kalsiumoksid, for å ta livet av luseyngelen i merdene oppsto i 2008. Forskere ved Havforskningsinstituttet gjorde forsøk for å bli kvitt kråkeballer i Porsangerfjorden. De observerte at kalken tok livet av kråkeballene, mens fisken som kom i kontakt med kalken ikke så ut til å bli påvirket. Denne observasjonen var grunnlaget for ideen om at kalsiumoksid kan drepe lakselus, uten å skade fisken.

Forsøk i industriell målestokk

Laboratorieforsøk viste at kalken kunne ha effekt mot lakselus. Det var bakgrunnen for at Seacalx ble etablert i 2012, med blant annet kalkprodusenten Franzefoss som aksjonær. Forskningen gikk sin gang, og det ble etter hvert behov for å samarbeide med en

oppdretter for å gjøre forsøk på faktiske oppdrettsanlegg. Det var slik Gratanglaks kom inn i bildet. I 2020 kjøpte Gratanglaks opp Seacalx med de tilhørende forskningskonsesjonene. Seacalx har arbeidet videre med forsøk med kalking i merder.

– Vi har vært i det vi kaller fase 0 så langt, som vil si at vi kalker merdene før vi setter fisk ut i dem. Før vi kalker setter vi et luseskjørt på merden slik at det ikke skal komme inn lus etter at vi har kalket. Tanken er at vannet i merden skal være fri for lus før vi setter ut fisk, sier daglig leder i Seacalx Stein Ivar Antonsen.

Kan kutte ned på avlusing

Det er NMBU (Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet) som utformer forsøkene og i 2023 skal fase 1 iverksettes.

– Det betyr at vi skal kalke i merdene når det er fisk i dem. Vi har test-merder med ganske få fisk, 120 stykker, og kan finne ut mer om fisken påvirkes av kalken, sier Antonsen.



– Det er for tidlig å si med sikkerhet at kalken har effekt på lakselusen, men det er lite trolig at det er et middel som alene kan bekjempe luseproblemet.

– Dette er ikke noe hokus-pokus-pulver som løser alt. Det vi må finne ut er om det har en tilstrekkelig effekt til at middelet kan brukes sammen med andre metoder til å begrense lusestrykket. Håpet er at vi kan slippe en avlusing pr. produksjon ved å bruke kalk, sier Antonsen.

Evaluering etter neste fase

Når kalsiumoksid (ren kalk som har blitt brent) kommer i kontakt med vann, øker temperaturen i vannet og PH-en synker. Dette er fordi kalken er basisk. Denne kjemiske reaksjonen varer mens kalken synker, og avsluttes når kalken er på mellom 10 og 20 meters dyp. Når kalken legger seg på sjøbunnen har den blitt til gips og har ingen negativ innvirkning på miljøet, snarere tvert imot.

– PH-en under et oppdrettsanlegg er jo gjerne litt sur på grunn av utslipp av avføring, og kalken som er basisk er med å nøytralisere det, sier Antonsen.

Kalkens effekt på lakselusa skjer mens lusa er i larvestadiet og er frittlevende i vannmassene. Når lusa har festet seg til laksen er den ikke så påvirkelig.

– Når lusa er på larvestadiet har den ikke skall og den er mer påvirkelig for PH og temperaturendring, så det er da den må tas, sier Antonsen.

Framtiden for Seacalx og den videre forskningen vil avhenge av resultatene i fase 1, som blir iverksatt i 2023.

Miljø



Vi i Gratanglaks er stolte av vårt lokalsamfunn og vår tilknytning til havet. Mange av oss som jobber i selskapet, har havbruksanlegg som nabo og panoramautsikt til fjordene der laksen vår vokser opp. Det betyr at vi både personlig og profesjonelt brenner for bærekraftig produksjon av mat. Vi vil forbedre våre prestasjoner og redusere fotavtrykket vårt.

I Nord-Norge har vi rikelig tilgang på ferskvann, en verdifull ressurs som er med på å begrense bruk av stoffer i produksjonen. Vi skyller og renser utstyret med vann, det reduserer behovet for bruk av kjemikalier. Økt bruk av ferskvann er derfor positivt for oss da det bidrar til en mer bærekraftig produksjon.

I Gratanglaks tar vi ansvar for å bevare det biologiske mangfoldet i havet. Vi ønsker å redusere påvirkningen på marine økosystemer og bevare villaksbestanden. Vi gjør hele tiden tiltak for å bedre våre produksjonsmetoder. Det vi vil er å redusere vårt fotavtrykk!

Strengt myndighetskrav

Myndighetene stiller krav til hvor mye miljøpåvirkning som tillates ved lakseproduksjon. Vi gjennomfører derfor lovpålagte miljøundersøkelser der bunnforholdene rundt og under våre merder sjekkes. I løpet av en produksjonsperiode kan det tas flere undersøkelser ved hvert anlegg.

Etter utslakt av fisk på hver lokalitet, så legges de brakk. Det gjør vi for at miljøet kan hente seg inn til normaltilstand før neste utsett av fisk. Kravene i akvakulturforskriften krever minimum to måneders brakklegging mellom produksjonssyklusene.



Vi gjør hele tiden tiltak for å bedre våre produksjonsmetoder. Det vi vil er å redusere vårt fotavtrykk!

Hvis det oppdages sykdom kan det rammede havbruksanlegget, samt andre anlegg i samme sone, bli pålagt brakklegging. Det vil medføre tømning/utslakt av fisk, opphenting av nøter og desinfisering av alt utstyr.

I 2022 ble det ikke påvist noen slike sykdomsutbrudd knyttet til våre lokaliteter. Om en lokalitet ikke er i bruk vil den bli registrert som brakklagt. I 2022 hadde vi produksjon på følgende lokaliteter: Myrlandshaug, Skjærvika, Hilderkleiva, Skardbergvika, Kjøtta og en leid lokalitet. Det var bare lokaliteten Åmundsvika om ikke var i bruk.

0 rømte fisk igjen

Havbruksnæringen i Norge har en nullvisjon for rømming. De siste 25 årene har bransjen jobbet systematisk med forskning, utvikling og tiltak for å redusere risikoen for fisk på rømmen.

Det er mange grunner til at havbruksnæringen bruker mye tid og ressurser på dette. Rømt laksefisk kan gå opp i elvene for å gyte med villaksen, med uønsket genetisk påvirkning som et mulig resultat. Laks på avveie kan også medføre risiko for overføring av sykdom og parasitter. I havbruk er dessuten laksen vårt husdyr, som vi har ansvar for å ta vare på. En eventuell rømming vil også medføre betydelig økonomisk tap for bedriften. Rømming av fisk er også uheldig for hele havbruksnæringens omdømme.

Tiltak og kontrollsystemer er viktig for å minimere risiko for rømminger. Det er også sentralt at våre ansatte har riktig opplæring med kurs i rømmingssikring. Viktige tema er rømmingsforebyggende tiltak, beredskap, erfaringsdeling og læring av hendelser og nesten hendelser.

I tillegg må vi ha prosedyrer for å fange inn rømt fisk, dersom en slik uheldig hendelse skulle skje.
I 2022 hadde vi null rømte fisk.



Vi skal være en bærekraftig produsent av laks, samtidig som vi tar vare på havets biologiske mangfold.



I 2022 hadde vi en biologisk fôrfaktor på 1,22, som er betydelig lavere enn for produksjon av kjøtt.

Fôr er næringens største kostnad

Fôr er havbruksnæringens største kostnad og står også for det største bidraget til laksens klimaavtrykk. Vi bruker derfor Fôrfaktor (FCR), for å vise hvor mye fôr som kreves for at fisken skal legge på seg en kilo.

Fôrfaktor viser hvor effektivt fisken utnytter fôret. En lav faktor har flere fordeler. Det bidrar bl.a. til økonomisk effektivitet med lavere fôrkostnader, det er gunstig for miljøet med mindre råvareforbruk, og mindre miljøpåvirkning. Fisk som utnytter fôret effektivt, er også vanligvis sunn og har godt immunforsvar, og det reduserer behovet for medisiner.

I 2022 hadde vi en biologisk fôrfaktor på 1,22, som er betydelig lavere enn for produksjon av kjøtt. Kylling har f.eks. en fôrfaktor på 1,7–2 kg, svin 2,7–5 kg, og storfe 6–10 kg.

Vi er stolte av å være en del av en bærekraftig og ansvarlig havbruksnæring, og vi jobber kontinuerlig for å opprettholde et godt omdømme.



Fôrfaktor

Vi har i løpet av året benyttet oss av en midlertidig lokalitet. Dette er en ukjent lokalitet for oss, med andre miljøutfordringer, herunder særlig lav temperatur i perioder av året. Det har medført lavere tilvekst på fisken, noe som igjen gir en høyere fôrfaktor sammenlignet med året før.

Selv om fôrfaktoren er vesentlig lavere enn i kjøttproduksjon er vi ikke fornøyd med tallene våre i 2022. Vi skal jobbe med å få ned fôrforbruket for årene som kommer og håper å ha bedre tall allerede i 2023.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Biologisk fôrfaktor	1,11	1,12	1,17	1,16	1,17	1,22



Brakklegging

	2020	2021	2022
Antall måneder brakklagt	23	45	26
Antall måneder per lokalitet (snitt)	4,6	5	3,7

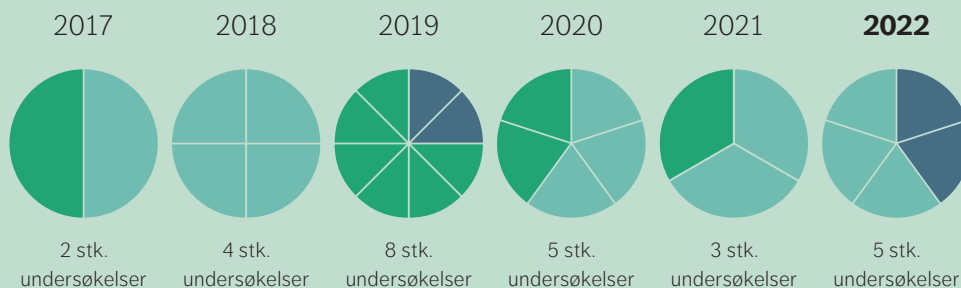
Bunnundersøkelser

B-undersøkelse er en miljøundersøkelse som gjennomføres under oppdrettsanlegget for å vurdere miljøpåvirkningen på bunnen direkte under anlegget. C-undersøkelse er en miljøundersøkelse som gjennomføres i området rundt oppdrettsanlegget for å vurdere eventuell spredning av miljøpåvirkning og effekten på bunnen utenfor anlegget.

B-undersøkelser

Karaktersystem:

- 1 Meget god
- 2 God
- 3 Dårlig
- 4 Meget dårlig

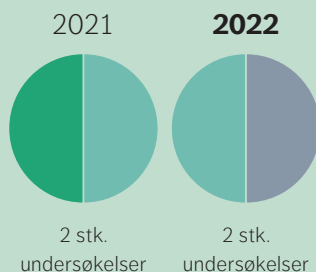


C-undersøkelser

Miljøtilstand

Karaktersystem:

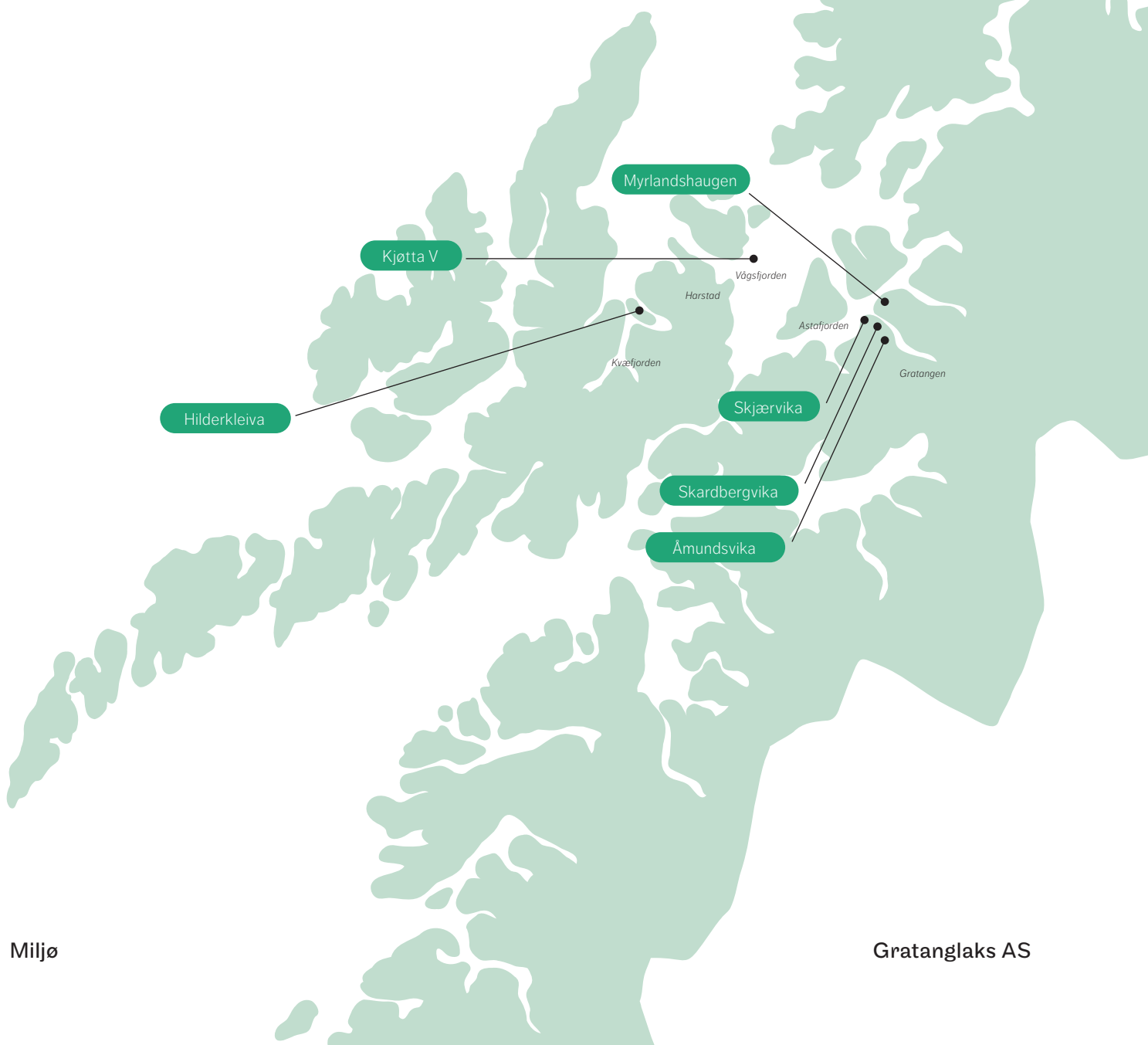
- 1 Meget god
- 2 God
- 3 Moderat
- 4 Dårlig
- 5 Meget dårlig




Arealbruk

I henhold til Akvakulturregisteret har vi 528 mål areal på sjø. Dette inkluderer en leid lokalitet hvor vi hadde produksjon store deler av året, og våre seks lokaliteter som vi eier selv. Den leide lokaliteten ble ikke inkludert i arealbruken for rapporten i 2021, noe den skulle ha vært. Vi har korrigert dette i årets oversikt. Areal på sjø er iht. akvakulturregisteret.

	2021	2022
Total eiendom på land (mål)	2	2
Totalt areal på sjø (mål)	528	528



An aerial photograph of a large, circular salmon net floating in the dark blue ocean. The net is made of a fine, teal-colored mesh and is supported by a dark metal frame. The net is spread out in a large circle, with several ropes and floats visible around its perimeter. The water shows some ripples and small waves. The overall scene is captured from a high angle, looking down at the net.

0

Null rømte
laks!

Energiforbruk

Vi jobber kontinuerlig for å optimalisere energiforbruket vårt for å begrense CO₂-utslippene. Det viktigste tiltaket vi gjør er å benytte bærekraftig landstrøm fra fornybare kilder, og implementere batteripakker på anleggene der landstrøm ikke er tilgjengelig. I løpet av hele 2022 ble Skøyen-anlegget drevet utelukkende på landstrøm, og tilsvarende brukte vi landstrøm i stor grad på Skjærvika-anlegget. Disse tiltakene har medført en økning i elektrisitetsforbruket for 2022. Selv om et høyt energiforbruk bidrar til store klimagassutslipp, vil det totale utslippet reduseres da dieselbruken kan erstattes.

Energiforbruket vårt varierer fra år til år avhengig av hvilke lokaliteter som er i bruk og hvor lenge de er i drift. I 2021 opplevde vi en økning i dieselforbruket på grunn av drift med en ekstra arbeidsbåt knyttet til produksjonen på Skøyen. I tillegg introduserte vi to nye båter (Bas og Pjokken). Vi har i år startet et nytt prøveprosjekt med Bas, hvor båten vil bli brukt til å betjene anleggene våre og fungere som en ekstra servicebåt til lokalitetene. Dette vil føre til en viss økning i bruken av drivstoff, men vil til gjengjeld øke effektiviteten på anleggene. Vi arbeider for å utvikle og implementere bærekraftige løsninger som vil bidra

til å redusere vår miljøpåvirkning og begrense CO₂-utslippene. Ved å fortsette vårt energisparingsprosjekt og erstatte dieseldrift med landstrøm og batteripakker, tar vi aktive skritt mot en mer bærekraftig fremtid.

Scope 1 omfatter direkte utslipp fra vår virksomhet, som inkluderer diesel og bensin brukt i båter, flåter og biler. For å beregne CO₂-utslippene fra drivstofforbruket har vi benyttet konverteringsfaktorer på 2,66kg CO₂ per liter diesel, 2,32kg CO₂ per liter bensin, og 2,64kg CO₂ per liter biofuel. I årets rapport har vi benyttet oppdaterte faktorer fra Miljødirektoratet, som ble publisert i 2022. Som et resultat av disse oppdateringene, har tallene fra tidligere år blitt justert sammenlignet med forrige rapport.

Dette sikrer at rapporten er basert på den mest nøyaktige og oppdaterte informasjonen tilgjengelig.

Scope 2 inkluderer indirekte utslipp knyttet til strømproduksjon. I 2022 hadde vi et samlet strømforbruk på 640 364 kWh. For å beregne CO₂-utslippene har vi benyttet en utslippsfaktor på 0,48, basert på EU-miks for strøm.

Scope 1, Direkte utslipp

CO ₂ e utslipp (tonn)	2018	2019	2020	2021	2022
Diesel	526	954	670	702	789
Bensin	19	25	29	15	23
Biofuel	323	0	0	0	0
Totalt utslipp Scope 1	545	979	699	717	812

Scope 2, Indirekte utslipp

CO ₂ e utslipp (tonn)	2018	2019	2020	2021	2022
Elektrisitet	37	309	76	235	307
Total utslipp Scope 2	37	309	76	235	307

Totalt Scope 1+2

CO₂e utslipp (tonn)	582	1 288	775	952	1119
---------------------------------------	------------	--------------	------------	------------	-------------

Beregningen av **Scope 3** er basert på estimerte totale utslipp fra våre viktigste leverandører. Vi har tatt hensyn til andelen av deres varer og tjenester som Gratanglaks har benyttet i rapporteringsperioden. I lakseproduksjon vil de største klimagassutslippene være knyttet til scope 3. Fôr står for det største bidraget til laksens utslipp. I 2022 leverte EWOS 8 287 tonn fôr til oss, med en utslippsintensitet på 2,065kg CO₂ per kg fôr produsert, inkludert endringer i landareal. Fôrproduksjon, smoltleveranse, slakteri, kasseproduksjon og brønnbåt utgjør de mest sentrale leddene i vår verdikjede, og dermed har vi betydelig påvirkningskraft innenfor disse områdene. Våre beregninger er basert på energiforbruket oppgitt

av leverandørene, og vi har anvendt samme konverteringsfaktorer som i Scope 1, inkludert propan med en faktor på 1,62kg CO₂ per liter. Det er en generell utfordring for alle selskaper å beregne Scope 3-utslipp på grunn av komplekse leverandørkjeder og manglende standardisert rapportering. Tallene vi presenterer her representerer de beste beregningene vi har oppnådd på rapporteringstidspunktet. Vi streber imidlertid etter å skaffe bedre og mer pålitelig datagrunnlag i fremtiden for å forbedre nøyaktigheten av våre utslippsberegninger. For å opprettholde vår posisjon som en bærekraftig produsent, vil vi styrke vårt engasjement i prosjekter som kan bidra til betydelig reduksjon av utslippene hos våre leverandører.

Scope 3, Utslipp utenfor organisasjonen

CO₂e utslipp (tonn)	2018	2019	2020	2021	2022
Avlusning	N/A	N/A	N/A	225	129
Isoporkasser	N/A	N/A	N/A	235	253
Smolt	N/A	N/A	N/A	1946	1211
Slakteri	N/A	N/A	N/A	308	524
Brønnbåt	N/A	N/A	N/A	129	344
Fôr (produksjon, avtrykk og levering)	13 796	13 796	14 972	20 594	17 112
Total Scope 3	13 796	13 796	14 972	23 437	19 573

Totalt CO₂e utslipp, alle scopes

CO₂e utslipp (tonn)	14 378	15 084	15 747	24 389	20 692
---------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Utslippsintensitet

	2018	2019	2020	2021	2022
Laks produsert (tonn) (LWE)	7 142	8 495	8 726	7 415	10 482
Tonn CO ₂ e	14 378	15 084	15 747	24 389	20 692
Tonn CO ₂ e per tonn produsert	2,01	1,78	1,80	3,29	1,97

Sertifiseringer



**Sertifisering gir
gevinst for både miljø
og økonomi.**

Å oppfylle kravene til sertifiseringene GlobalG.A.P og ASC krever mye arbeid, men kvalitetskoordinator Freddy Haugen er ikke i tvil om at det er verdt det – både for miljø og økonomi.



Freddy Haugen,
kvalitetskoordinator

ASC sertifisering

– Det finnes ulike sertifiseringer som oppdrettere kan velge for å dokumentere i hvilken grad produksjonen er bærekraftig, og oppfyller alle lovkrav.

Den som stiller de strengeste kravene, er den såkalte ASC-sertifiseringen (Aquaculture Stewardship Council). Standarden inneholder målbare krav for å minimalisere eller eliminere de viktigste negative miljømessige og sosiale påvirkninger av lakseoppdrett. Samtidig skal den sikre økonomisk bærekraft for industrien.

– Fordelene med en ASC-sertifisering er mange. Vi dokumenterer at bedriften utøver ansvarlig og bærekraftig havbruk som oppfyller lovkrav, vi kan merke virksomhetens produkter med et internasjonalt anerkjent miljømerke. Det sikrer distribusjon gjennom en sertifisert leverandørkjede og skaper varige konkurransefortrinn og et godt omdømme. Dette er ikke en pålagt sertifisering.

– ASC-merking har som målsetning å øke tilgjengeligheten av miljøsertifiserte oppdrettsprodukter. Merket er en garanti for at miljøkravene er oppfylt gjennom hele verdikjeden. Det skal gjøre det enklere for forbrukerne å velge produkter som er sertifisert i henhold til krav om bærekraftig og ansvarlig havbruksproduksjon, sier Haugen.

Omfattende krav til rapportering

Gratanglaks startet arbeidet med ASC-sertifisering i 2021, og fikk de to første lokaliteter godkjent i 2022. ASC-sertifikatet gjelder for én bestemt lokalitet, og ikke for oppdrettsselskapet samlet. Gratanglaks har til sammen seks lokaliteter og jobber nå med å få alle lokalitetene sertifisert.

– Det er en svært omfattende og tidkrevende prosess å få en lokalitet godkjent. Det skal leveres detaljerte målinger med strenge krav til miljøpåvirkning fra anlegget på biologisk mangfold. I tillegg måles fiskevelferd, dyrevelferd og sporbarhet, sier Haugen.

Kravet til miljøundersøkelser og prøver fra bunnen under lokaliteten er omfattende og tidkrevende. Det skal vise hvordan det marine liv, organismer og bunndyr i en vid omkrets rundt anlegget påvirkes. Rapporteringen for sertifiseringene innebærer også mye papirarbeid. For GlobalG.A.P. er det ca. 380 punkt som skal sjekkes ut, mens det for ASC er 836 punkter. Alt skal dokumenteres.

GlobalG.A.P. sertifisering

I tillegg til ASC så sertifiserer også Gratanglaks seg til GlobalG.A.P. -standarden (Good Agricultural Practices). En GlobalG.A.P. sertifisering er viktig for å vise at bedriften prioriterer mattrygghet, og har et fungerende kvalitetsstyringssystem. En slik sertifisering synliggjør selskapets søkelys på bærekraft, miljø og dyrevelferd.

– Standarden spenner seg over hele produksjonsprosessen, og omfatter også en GlobalG.A.P. Chain of Custody sertifisering. Chain of Custody sikrer sporbarhet gjennom hele produksjons- og forsyningskjeden, fra oppdrettsanlegg til detaljist. Dette øker verdien av produktet, og signaliserer en høy grad av åpenhet og integritet. GlobalG.A.P. krever dokumentasjon på at det finnes et kvalitetssystem og prosedyrer, mens ASC krever dokumenterte målinger fra produksjonen, sier Haugen.

Koster litt, men det betaler seg

Omfattende rapporteringen gjør at det er kostbart å få en lokalitet sertifisert etter både GlobalG.A.P. og ASC-standard. Haugen anslår en merkostnad på om lag 200 000 kroner for hver lokalitet, men det lønner seg likevel.

– Prisen øker mellom to og fem kroner pr. kilo for laks som har ASC-sertifisering. At ASC-sertifiseringen gir merinntekter, vitner om statusen den har blant kunder som ønsker bærekraftig mat med fokus på mattrygghet, avslutter Haugen.

Aquaculture Stewardship Council (ASC)

Aquaculture Stewardship Council (ASC) er en uavhengig ideell organisasjon grunnlagt i 2010 av WWF (World Wildlife Fund) og IDH (The Sustainable Trade Initiative). ASC administrerer globale standarder for ansvarlig akvakultur. De arbeider internasjonalt mot produsenter av sjømat, prosessindustri, detaljhandel, restauranter, forskere, miljøorganisasjoner og offentligheten for å fremme både de beste miljøløsningene og sosialt ansvar innen akvakultur.

ASC-standarder gjelder for hele verdikjeden fra settefisk til forbruker.

GlobalG.A.P.

GlobalG.A.P. er en internasjonal standard for produksjon av oppdrettsfisk.

Den har særskilt søkelys på at vi tilfredsstillt krav til mattrygghet, miljøbeskyttelse, arbeidsmiljø og dyrevelferd og tilfredsstillt kravene til Global Food Safety Initiative (GFSI). Standarden gjelder også for hele verdikjeden fra settefisk til forbruker.



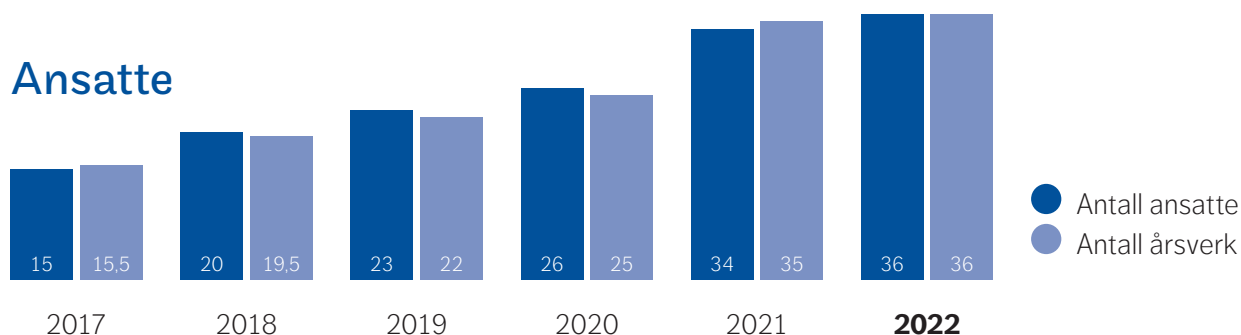
Sosialt



Det er våre gode kollegaer som gjør det mulig å levere mange millioner måltider med god, trygg og sunn sjømat.

Vi er opptatt av å skape et arbeidsmiljø som inspirerer og motiverer. Folk som trives og har det godt – de vil også prestere bedre. Det er også med på å sikre at vi leverer gode resultater. Et godt arbeidsmiljø gjør det også enklere å rekruttere nye medarbeidere, og vi er stolte av at stadig flere vil jobbe sammen med oss. I dag kommer de aller fleste av våre ansatte fra kommuner i Troms fylke, flest fra Gratangen, Harstad og lbestad.

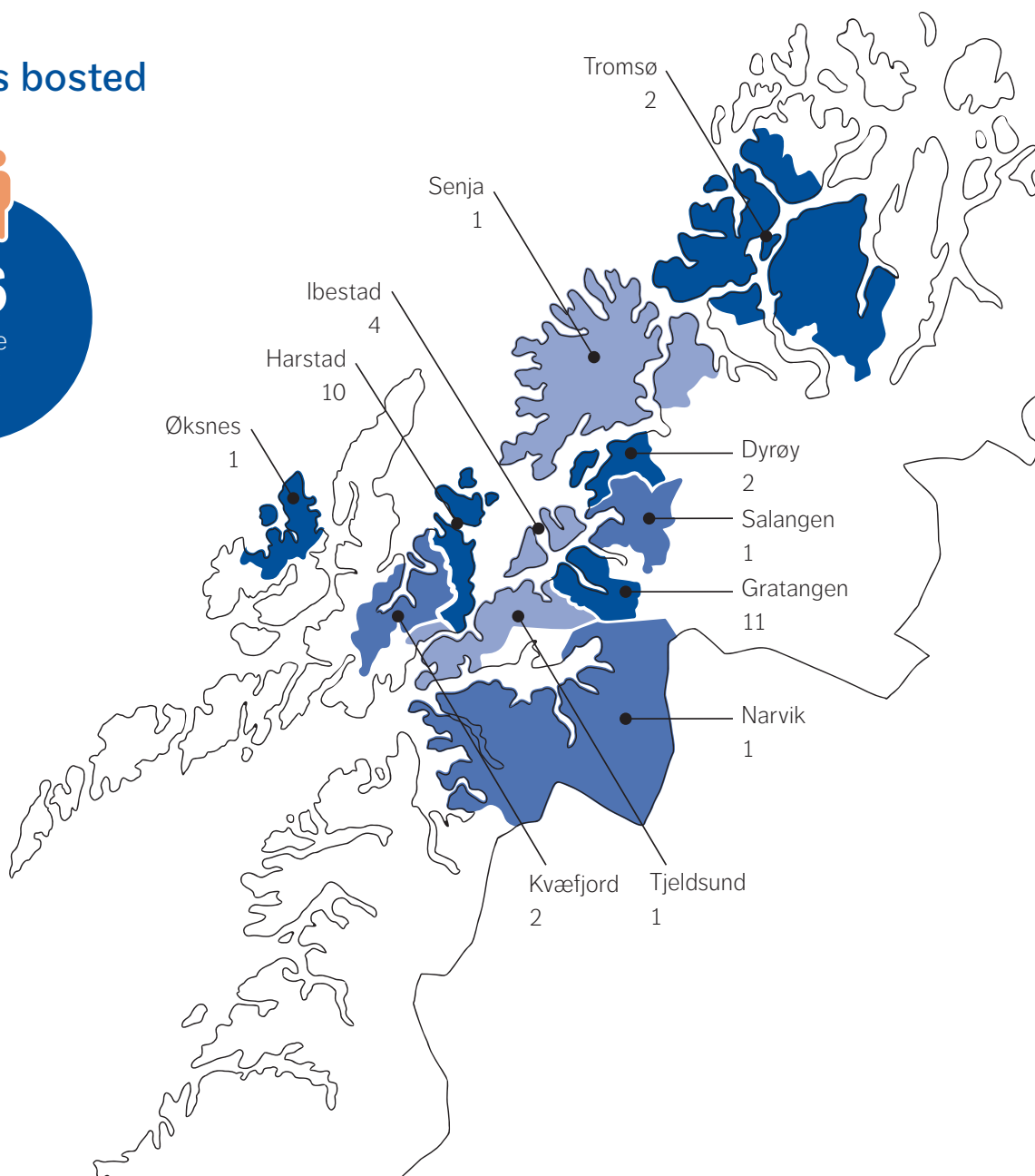
Vi verdsetter våre medarbeidere høyt, og er veldig glade for den innsatsen og engasjementet de leverer. Vi investerer i opplæring og utvikling for å sikre at våre ansatte, til enhver tid, har kunnskapen og ferdighetene som trengs for å lykkes i jobben. Vi er en næring i hurtig utvikling, det gjør at vi må videreutvikle vår kompetanse for å kunne henge med.



Utbetalt lønn

	2021	2022
Utbetalt lønn totalt i NOK	19 640 841	26 656 651
Antall årsverk	35	36

Ansattes bosted





RIGNAROK
BY PROTEx
NORWAY



HMS

Som en naturlig del av vårt samfunnsansvar er vi opptatt av å ivareta våre medarbeideres helse og sikkerhet. Vi har nulltoleranse mot diskriminering og trakassering, og ønsker at alle skal møte en positiv og inkluderende arbeidskultur hos oss.

Gjennom godt holdningsarbeids og aktivt fokus på HMS, vil vi sikre at alle kommer hjem fra jobb i god behold. Vi skal sikre et arbeidsmiljø som gir full trygghet mot psykiske og fysiske skadevirkninger. Havbruksnæringen er klassifisert som ett av de farligste yrkene i Norge. Vår ledelse har derfor et viktig ansvar å sørge for at det systematiske HMS-arbeidet blir fulgt opp.

De to siste årene har vi ingen alvorlige hendelser, og i 2022 er det kun rapportert en uønsket hendelse.

I 2022 har vi også et lavt sykefravær med 2,59 %, som ligger godt under vårt mål på 4 %.

Dette er også godt under snittet i sykefravær i NHO-området, som endte på 5,7 %.



Alle i Gratanglaks skal tenke HMS og gjøre gode risikovurderinger i det daglige arbeidet.

Ulykker

	2021	2022
Antall ulykker	0	0
Med fravær	0	0
Uønskede hendelser	9	1



Nok et år med ingen alvorlige hendelser!

Sykefravær

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall dager borte %	1,3	1,2	3,2	3,2	2,8	2,59

Lokale leverandører

Vi ønsker å skape arbeidsplasser og sørge for vekst og utvikling der vi lever og bor. Når vi snakker om å handle lokalt, mener vi ikke bare det å støtte nabobutikken. Vi mener at ved å legge så mye av innkjøpene som mulig lokalt, at vi både er med på å støtte fellesskapet vi er en del av, samtidig som vi er med på å sikre våre kommuner og vår bedrifts fremtid. Lokale innkjøp reduserer også behovet for langtransport med en reduksjon av klimagassutslipp. Leveranser fra leverandører nært oss kan også bety mindre emballasje og avfall.

Å velge lokale leverandører kan gi en trippelgevinst, med fordelaktig effekt på både økonomi, miljø og samfunn.



Oppdrag fra Gratanglaks gjorde det mulig for Gaute Roaldsen å flytte tilbake til hjembygda og stifte familie.

Gaute Roaldsen er vokst opp i Gratangen, men flyttet fra bygda da han skulle ta utdanning. Han reiste til Oslo hvor han studerte til å bli ingeniør, men Gaute ville tilbake til Nord-Norge. Etter fullført utdanning, flyttet han til Tromsø.

– Jeg jobbet et par år i Tromsø, blant annet for faren min sitt byggefirma i Gratangen. Det ble en del pendling mellom Tromsø og Gratangen, og etter hvert fant jeg og kjæresten ut at vi kunne tenke oss å flytte tilbake hit.

Måtte skape sin egen arbeidsplass

Da kjæresten Thea Torres, som er utdannet tannlege, fikk jobb i Gratangen grep paret muligheten. Spørsmålet var bare hva Gaute skulle gjøre med jobb hvis de flyttet hjem. Farens byggefirma var lagt ned og faren hadde gått av med pensjon, så hvis Gaute skulle jobbe som byggentreprenør i Gratangen måtte han skape sin egen arbeidsplass. Gratangen er ikke et sted hvor det settes i gang mange byggeprosjekter, men noe fantes. Gratanglaks hadde planer om å bygge et nytt administrasjonsbygg, og da Gaute etablerte Roaldsen Bygg fikk han oppdraget.

– Det at Gratanglaks er her i bygda er helt avgjørende for at vi har oppdrag lokalt, sier Roaldsen.

Administrasjonsbygget har åtte kontor, møterom og lager. Her er også Fôrbua lokalisert, bedriftens føringscenter på land, som sikrer at laks på alle lokalitetene får mat.

– Det er en bra størrelse på det bygget, men Gratanglaks sin aktivitet fører også til ringvirkninger. Vi har for eksempel en del oppdrag med å restaurere og bygge boliger, som skyldes at det flytter folk til bygda for å jobbe i Gratanglaks, forteller Gaute.

Foretrekker lokale oppdrag

Det har gått et par år siden Gaute tok steget og etablerte Roaldsen Bygg. Gaute er glad han turte å satse i Gratangen. I dag er de åtte ansatte og driften har gått greit, til tross for nedgangskonjunktur i byggebransjen. Ordreboken består i stor grad av lokale oppdrag, men det har også vært oppdrag i Tromsø.

– Vi tar oppdrag på ulike steder, men jeg foretrekker absolutt de lokale, så jeg slipper å pendle, sier Gaute.

Håper sønnen kan jobbe i Gratangen

Behovet for lokale oppdrag har ikke blitt mindre etter at Gaute fikk en sønn for ett års tid siden.

– Det er veldig fint å stifte familie i Gratangen. Her har vi venner og familie og det er lettvis med barnehage og alt sånt. Vi trives veldig bra.

Gaute håper at sønnen hans også vil ha anledning til å bo og jobbe i Gratangen når han blir stor, selv om det er vanskelig å se for seg hvordan bygda vil se ut da.

– Vi får ta en ting om gangen, men det hadde vært bra om det er mulig.

Gaute Roaldsen, Roaldsen Bygg AS.



***Hadde ikke
Grataglaks vært
her, kunne ikke vi
vært her.***

Gaute Roaldsen
Roaldsen Bygg AS



“ **Trine og Tore er flinke til å la barna slippe til.** ”

Bård Meek Hansen
Grovfjord Mek. Verksted

Bård Meek Hansen i Grovfjord Mek. Verksted er glad for at neste generasjon har tatt en aktiv rolle i Gratanglaks.

Ikke langt fra Gratangen ligger Grovfjord, hvor Grovfjord Mek. Verksted (GMV) er en viktig hjørnesteinsbedrift.

At GMV i dag er en av de fremste byggerne av båter for oppdrettsnæringen i Norge, skyldes i stor grad de lokale oppdretterne i vår region. Eier og daglig leder Bård Meek Hansen understreker at lokalt eierskap, med familier med et engasjement for lokalsamfunnet er positivt.

– Det å ha folk som Tore Lundberg og familien hans i Gratanglaks i nærheten har ført til at vi har kunnet

utvikle båtene våre i tett samarbeid med de som bruker dem. De har vært en sparringspartner som vi har hatt en veldig god og tett kontakt med, og det er ikke en selvfølge. Større selskaper er annerledes å forholde seg til, for der blir beslutningene tatt på et helt annet sted. Det er derfor vanskelig å få til den samme dialogen, sier Meek Hansen.

Det var harde tider i oppdrett

GMV er et verft med lange tradisjoner som ble grunnlagt helt tilbake i 1919 av Bård Meek Hansens bestefar. Bedriften hadde vokst gradvis i mange tiår,

da det i 1999 ble besluttet å satse på aluminiumsbåter for oppdrettsnæringen, noe som i første omgang ikke var noen suksess. Da en lokal oppdretter som skyldte oppgjør for fire båter gikk konkurs, ble GMV dratt med i dragsuget. Bård Meek Hansen bodde på det tidspunktet i Trondheim og hadde ikke noen rolle i GMV. Etter konkursen flyttet han opp til Grovfjord for å overta konkursboet, og stable familiebedriften på beina igjen.

– Det er jo nesten litt merkelig å tenke på i dag, men den gangen var det harde tider i oppdrettsnæringen.

Så ikke potensialet

Problemene i oppdrettsnæringen skremte ikke Meek Hansen fra å satse videre på servicebåter for oppdrett, men det var vanskelig å få banker og investorer til å tro på prosjektet.

– Det er jo lett å flire av i ettertid, men Innovasjon Norge hadde ikke noen tro på at vi skulle klare å levere tre oppdrettsbåter i året. Vi har levert over 130 oppdrettsbåter siden da.

Skulle gjerne hatt barna inn

I de tjue årene som har gått siden Meek Hansen overtok konkursboet har selskapet vokst til en omsetning på mellom 200 og 260 millioner og har i dag over 100 ansatte, inkludert delvis eide underleverandører. Meek Hansen har tro på en framtid som leverandør til oppdrettsnæringen, men er litt bekymret for hvem som skal overta verftet etter han.

– Mine barn vil ikke ta over, noe som jo er forståelig siden de ikke er vokst opp her. Men jeg misunner Tore Lundberg at han har fått barna sine til å gå inn i Gratanglaks og at alle ser ut til å finne seg til rette. Trine og Tore er flinke til å la barna slippe til.

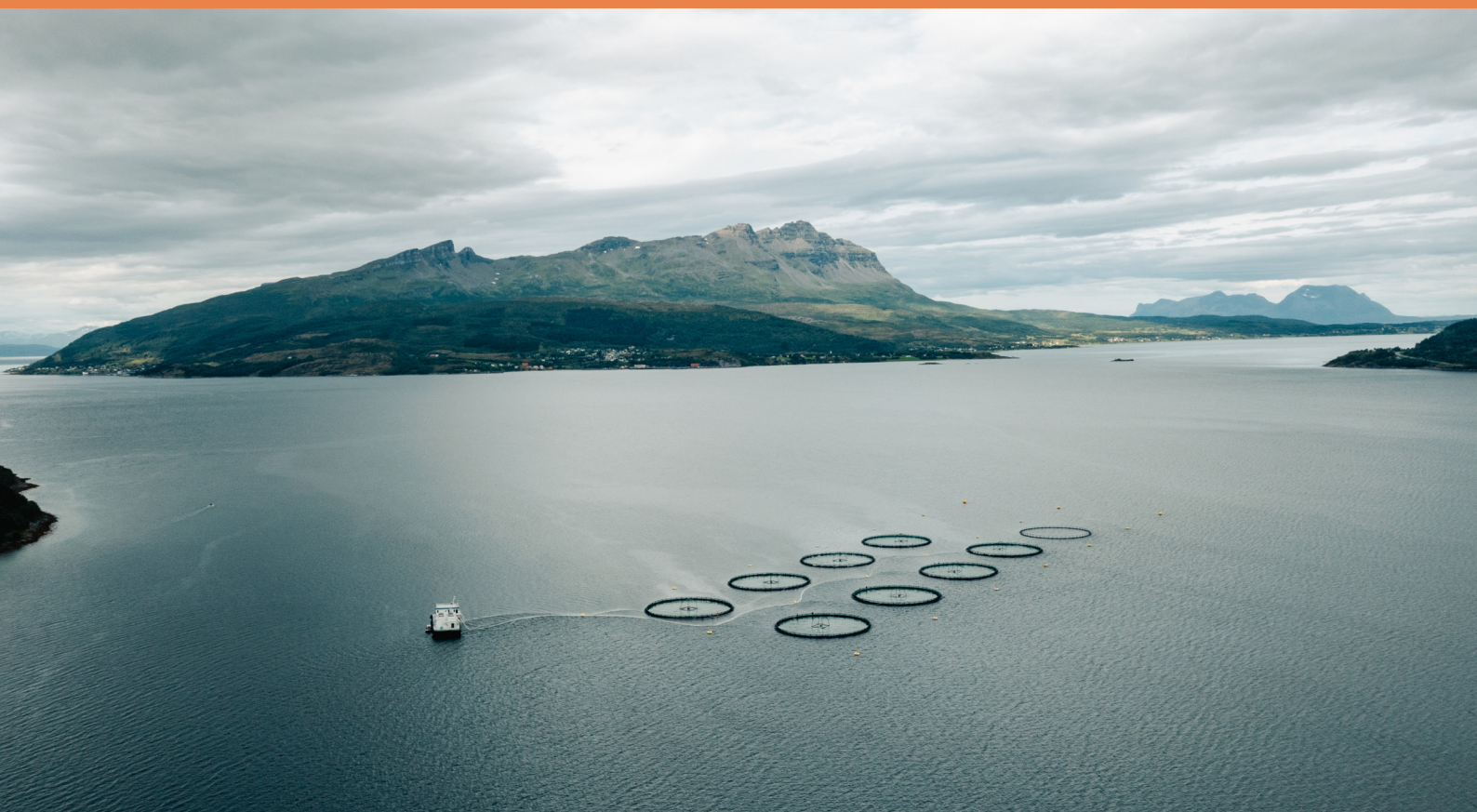
Bård Meek Hansen, Grovfjord Mek. Verksted



Økonomi

I 2022 opplevde Gratanglaks betydelige resultatforbedringer sammenlignet med de to foregående årene. Høyere laksepriser har vært avgjørende. Samtidig har selskapet lyktes med å øke produksjonen. Det har gitt økte inntekter og et styrket økonomisk fundament.

Selskapets produksjonskostnader har økt i 2022. Det meste av dette skyldes prisøkninger, særlig på fôr. Videre følger tall for omsetning, resultat, salgsvolum og skatt.



Omsetning

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omsetning i 1000 NOK	369 590	368 710	337 755	377 568	397 560	574 778

Resultat

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Resultat før skatt i 1000 NOK	126 403	108 261	112 105	13 138	58 972	149 249

Salgsvolum

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Salgsvolum i tonn (rund vekt)	6 506	6 112	5 402	7 130	7 447	8 393

Skatt

I 1000 NOK	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skatt ansatte totalt	2 176	2 731	3 232	4 586	5835	7 426
Skatt selskap totalt	28 741	23 941	24 568	2 800	12 815	40 522

I tillegg kommer formueskatt, som følge av selskapsverdien, på ca. 7–8 millioner.

Tonn produsert

10 482 tonn laks produsert* i 2022!

*Laks produsert er her definert som: (Biomassen per 1. januar – biomassen per 31. desember) + (mengde laks sendt til slakteri) + (dødfisk/rømminger) - (antall kg/tonn smolt levert)
+ (antall levende laks solgt til Seacalx)

Samarbeid for økt bolyst

Grataglaks støtter aktiviteter og arrangementer som gir økt bolyst og trivsel i distriktet vårt. Vi heier på tiltak som fremmer en sunn og aktiv livsstil for innbyggerne i nærområdet.

Ofte er våre bidrag sammensatte, med en kombinasjon av økonomiske bidrag og laks. Vi ser at vår produksjon av bærekraftig, sunn og god mat passer godt med idrett og andre arrangementer som skaper aktivitet og glede.

Vi støtter også noen lokale profiler, som skiløperen Erik Valnes og svømmeren Ingeborg Vassbakk Løyning for å hjelpe de med å kunne konkurrere på et internasjonalt toppnivå.



Vi bidro med

497 250 kr.

til lokale arrangementer,
idrett og annonser

Dette inkluderer bl.a. spons til idrettslag,
lokale småbedrifter, og donasjoner.



Grataglaks stiller alltid opp.

Marit Mørtzell
Kystkulturentusiast, Foldvik Marked og Kystkulturfestival

Foldvik Marked og Kystkulturfestival

Grataglaks stiller alltid opp

Foldvikmarkedet har 30 år med arrangementer bak seg, og går alltid av stabelen den tredje helga i august, med stor oppslutning fra lokalbefolkninga.

– Det er et stort apparat og en kjempedugnad. Det handler om handverk, tradisjon, kystkultur og mye mye mer, sier daglig leder i Foldvik Marked og Kystkulturfestival, Marit Mørtzell.

Hun sier at Grataglaks alltid stiller opp, enten det gjelder Kystens Dag eller arrangement for unger.

– Vi får aldri nei, så de er ordentlig gode å ha. De bidrar med praktisk arbeid, laks og også med økonomiske bidrag, understreker Mørtzell.

Støtten fra en lokal samarbeidspartner på lokale arrangementer kan ofte være veldig sammensatt.

– Grataglaks er en stor og viktig støttespiller for oss i Foldvikmarkedet. – De leverer både laks til markedet og låner ut båter. De hjelper oss med ankerfeste når vi skal få på plass de svære flytebyggene vi trenger under festivaldagene, og mye annet, slår Kystkulturentusiast, Marit Mørtzell, fast.

Under Foldvikmarkedet arrangeres det også en skikkelig kuriositet, nemlig «VM i Kausekasting». Ildsjel og initiativtaker til denne sprelske og populære konkurransen, er daglig leder i Grataglaks, Tore Lundberg. Og lur du på hva en kause er? Det er en dråpeformet metallgjenstand. Eller ifølge Wikipedia en foring i metall som legges inn i en spleiset løkke eller øyespleis, i enden på et tau eller en vaier.

Sesongen Valnes måtte vise han er en «stayer»

«Stayer» er navnet på samarbeidet Gratanglaks, Flakstadvåg Laks og Salaks har med skihelten Erik Valnes, og navnet kunne ikke passet bedre på de utfordringene Valnes møtte i årets sesong.

– Ja, i år har jeg lært betydningen av å være en «stayer». Alle tidligere år har jeg stort sett hatt framgang og resultatene har blitt bedre, men i år var det rett og slett en periode med motgang. Men å møte motgang og holde ut i det lange løp, er jo det som kjennetegner en «stayer», og det har jeg absolutt tenkt å gjøre, sier Erik Valnes på telefon fra Lahti, hvor han forberedte seg til sesongens siste verdenscuprenn.

Katastrofalt VM

Motgangen som Valnes har opplevd denne sesongen, startet med at han ble syk før jul. Dermed gikk han glipp av flere viktige renn, blant annet den viktige Tour de Ski. Da VM i Planica nærmet seg i slutten av februar, var imidlertid formen tilbake, og alt lå til rette for at Valnes kunne ta medalje. Foran sprinten var selvtilliten på topp, og Valnes var blant favorittene. Fallhøyden var stor og det er forståelig at Valnes først ble forbannet og deretter motløs da katastrofen inntraff.

Kom seg videre

Det som skjedde, var at skia til Valnes rett og slett knakk under semifinalen i sprint klassisk. Valnes kastet den knekte skia i raseri, og under intervjuet med pressen etter løpet, var humøret tydelig på et bunnivå.

– Jeg kunne mistet motet etter VM, men jeg har kommet meg videre. Det var tungt, men jeg har fortsatt. Det er jeg glad for.

Avslutningen på sesongen har også gitt bedre resultater i flere verdenscuprenn, og Valnes har nå fått motgangen litt på avstand.

– I den store sammenhengen har jeg hatt en kort periode med motgang, men snudd det til en god sesongavslutning i år.

Nå er det tid for å se framover mot kommende sesonger og nye muligheter.

Nordnorsk «stayer»

En grunn til at Valnes har mulighet til å satse langsiktig, er sponsoravtalen han har med Gratanglaks og to andre lokale oppdrettere. Samarbeidet har fått tittelen «Stayer», et navn som Valnes synes reflekterer det han står for.

– Det er jo en slags dobbel betydning. Det handler både om å være en stayer i skisporet, men også om den aktiviteten som Gratanglaks driver og som gjør det mulig å ha et levende lokalsamfunn. Å skape et sted hvor folk har arbeid og lyst til å bo. Det er mange stayere i Gratangen.

Tenker seg ikke sørover

Lokal tilknytning, betyr mye for Valnes. Derfor er han glad for at han har fått med Gratanglaks på laget. Et samarbeid med noen som vet hvor en kommer fra og kjenner de lokale forholdene, er viktig.

– Klubben min har alltid vært Bardufoss, og der har jeg hatt et fint miljø og følt tilhørighet. Nå bor jeg i Tromsø og jeg har tenkt å holde meg i nord, selv om det er mange som har lurt på om jeg skal flytte sørover etter at jeg begynte å gå for landslaget. Det er lenge siden det har vært noen toppløpere fra Tromsø, men jeg synes det er bra å bo og trene der, og vil vise at det går an å lykkes i nord. For meg er det viktig å se muligheter og ikke begrensinger.

Sterk revansjelyst

Og Valnes ser så absolutt muligheter, ikke minst fordi han har gode sponsorer i ryggen. Målet på lengre sikt er medalje i OL i 2026. Valnes har allerede ett gull fra OL i Beijing i februar 2022, da han sammen med Johannes Høsflot Klæbo tok lag-gull i sprint. Under neste OL har Valnes mål om en individuell gullmedalje.

– Det som er helt sikkert, er at revansjelysten er veldig stor etter denne sesongen, sier «stayeren» Valnes.

Sentrale mål fremover

I vår strategi legger vi til grunn at et målrettet og systematisk bærekraftsarbeid er en sentral del av virksomheten vår.

I rapporten for 2021 definerte vi konkrete målsetninger for vårt bærekraftsarbeid. Vi har valgt å formulere målene som kvantifiserbare, for å sikre at arbeidet vårt med bærekraft blir tydelig. I tillegg benytter vi kritisk suksessfaktor (KPI – Key performance indicators) for å sette søkelys på de faktorene som er viktigst for å lykkes med å nå målene.

I 2022 har vi basert målene fremover på våre fokusområder fra vesentlighetsanalysen. Vi har i tillegg tatt med noen av målene fra 2021 som vi mener er viktig at vi fortsetter å jobbe med.



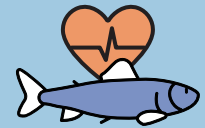
**Kunnskap og metoder for
å forebygge rømming.**

Hovedtemaer

Helse, miljø og sikkerhet



Mål	KPI	Strategi	I 2022
Ha en god balanse mtp. rekruttering av kvinner og menn.	Prosentandel kvinner/menn.	Rekruttering.	43 % av ansettelsene i 2022 var kvinner. Vi har fortsatt fokus på rekruttering av riktig kompetanse.
100% rapportering av skader og uønskede hendelser.	Prosentandel av hendelser rapportert.	Bruk av kvalitetssikkerhetssystemet, Oppfølging av strenge rutiner.	Videreutvikling av kvalitetssystem. Har blitt gjort mer brukervennlig. Fortsatt fokus på opplæring og rutiner.
Ha et sykefravær på under 4%.	Sykefravær.	Fremme god helse på arbeidsplassen og fortsette samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Ha gode sikkerhetsrutiner, fokus på arbeidsmiljø, bruk av sikkerhetsutstyr og fokus på smittehygiene.	Sykefravær: 2,59%.
Rekruttering og stabilitet i arbeidsstokken.	Turnover.	Gode rutiner ved ansettelse, medarbeidersamtaler og arbeidsmiljøundersøkelse.	Turnover: I 2022 var det seks som sluttet og syv som ble ansatt. Aktivt arbeid med tilbakemeldingene fra arbeidsmiljøundersøkelsen.



Fiskevelferd

Mål	KPI	Strategi	I 2022
Jobbe for ytterlige forbedringer når det gjelder fiskevelferd.	Sykdomsforekomst og evne til å vokse.	Utvide eget fokus, og ha gode miljøforhold. Søke ytterlige kompetanse, samt mer kontakt med fiskehelsepersonell.	Vi deltar på: Ulike møter med evaluering av året som har gått i vår region. Ukentlige møter med status og erfaringsutveksling i området. Relevante konferanser som har søkelys på temaet. Jobber med introduksjonsprogram for studenter og nye medarbeidere.
Mer bærekraftige fôringredienser.	Utslippsintensitet av klimagasser.	Delta i utviklingsprosjekter og/eller prøveprosjekter med kunnskap.	Bidrar på møter/konferanser med Sjømat Norge. Deltar på møter/samtaler med fôrleverandører om utvikling av fôr og fremtidig bruk av alternative fôr-råvarer.
Innen 2025 oppnå stabil overlevelsesrate på 95 %.	% overlevelsesrate.	God kommunikasjon med settefiskeleverandør. God smolt er avgjørende for god overlevelsesrate. Innhente kunnskap og oppdatere kunnskap.	I 2022 hadde vi en overlevelsesrate på 94,38 %. Kontinuerlig arbeides det for å oppnå en så høy overlevelsesrate som mulig.



Påvirkning på biologisk mangfold

Mål	KPI	Strategi	I 2022
0 rømte laks.	Antall rømte laks.	Fortsette med: God opplæring med fokus på kunnskap og metoder for å forebygge rømming. Gode rutiner for blant annet anleggsjekk, nøter, merder innfestninger og fortøyninger.	0 rømte laks!
ASC standard på miljøundersøkelser.	Resultat av bunnforhold/ undersøkelser.	Følge ASC standard for miljøundersøkelser på lokalitet og områder rundt. Stiller strenge krav til undersøkelsene.	Gjennomført bunnundersøkelser på samtlige anlegg. Les mer om dette på side 45.
Seacalx skal fom. våren 2023 utvide sitt forskningsprogram.	Voksen hunnlus per fisk.	Bruke brent kalk, som er et naturprodukt, i merdene. Dette vil kunne være med på å redusere mengden lus i området.	Les mer om dette på side 38 og 39.





Matsikkerhet

Mål	KPI	Strategi	I 2022
Produsere bærekraftig, sunn, trygg og god mat. Produsere i hht. krav i markedet.	Andel av produksjon sertifisert.	Forholde oss til gjeldende krav og retningslinjer for sikker matproduksjon. ASC -sertifisere alle lokaliteter.	To lokaliteter ble ASC sertifisert i 2022.
Vår fisk skal være minst mulig påvirket av sykdom og parasitter.	Helsestatus.	Fokusere på overvåkning av sykdommer, følge helseveterinærplan og vaksinere all fisk.	Helseveterinærplaner fulgt strengt opp. 100 % av utsatt fisk vaksinert.
Vår laks skal være sporbar fra rogn til kunde.	Sporbarhet.	Stille krav til slakteri og eksportører angående informasjon om videre sporbarhet.	Vår laks er sporbar fra rogn til ferdig slaktet.





Klima og miljø

Mål	KPI	Strategi	I 2022
Redusere det totale klimagassutslippet (Scope 1,2 og 3) med 30% innen 2030.	Total mengde klimagassutslipp.	Elektrifisering.	Fortsatt jobb med elektrifisering av drift. I 2022 var to av lokalitetene tilkoblet landstrøm og alle de 5 andre lokaliteter har batteripakker med hybrid-drift. Les mer om dette på side 48 og 49.
Redusere biologisk førfaktor til under 1.1 innen 2025.	Førfaktor.	Følge med på teknologi for nye førråvarer. Fortsatt fokus på opplæring føring. Kontinuerlig vektkontroll gjennom produksjonen.	Biologisk førfaktor: 1,22.
Investere i materialer med lengre levetid, og materiale designet for resirkulering.	Mengde avfall produsert.	Stille krav til leverandører. Bruke innkjøpsmakt til bedre materialvalg.	Oppsett av gammelt bygg til nytt bruk. Planlagt økt fokus på dette i 2023.





GRI-rapportering 2022

GRI-2: Generelle opplysninger

2-1 Detaljer om organisasjonen

Grataglaks AS er et privateid aksjeselskap som også inkluderer Seacalx AS.

Vårt hovedkontor er i Kystkulturveien 1747, 9470 Gratangen.

2-2 Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering

Bærekraftsrapporteringen for 2022 gjelder for Grataglaks AS og Seacalx AS.

2-3 Rapporteringsperiode, frekvens og kontaktpersoner

Rapporteringsperioden for rapporten er 01.01.2022–31.12.2022 med årlig rapporteringsfrekvens. Kontaktperson for spørsmål som gjelder rapporten er Monica Eide, mobil 932 92 466.

2-4 Endringer i informasjon

For 2022 er det ny GRI-mal (GRI-13) og datterselskapet Seacalx AS er inkludert i rapporteringen. Det er også brukt oppdaterte konverteringsfaktorer for 2022 i energiregnskapet, disse finnes på side 48 og 49.

2-5 Ekstern godkjenning

Vi har ikke ekstern attestasjon av rapporteringen. Rapporten godkjennes internt av daglig leder og styret.

2-6 Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser

Grataglaks er et havbruksselskap som driver oppdrett av atlantisk laks. Vi rapporterer under GRI 13, standard for jordbruk, akvakultur og fiskeri. Vår verdikjede kan leses på side 6 og 7. Det er ingen endringer i verdikjeden fra fjorårets rapport.

2-7 Ansatte

Vår bedrift har hovedsakelig fast ansatte. Tilkallingsvikarer benyttes til større arbeidsoperasjoner ute på anleggene, ved sykefravær/korttidspermisjoner og under ferier. Ved ledige stillinger ansetter vi umiddelbart. Informasjon om de ansatte er hentet fra HR-avdelingen og dataene er sammenstilt ved hjelp av de interne systemene Capitech og Simployer.

Tabell 2-7a-b Totalt antall ansatte med fast, deltid, heltid og midlertidig arbeidsavtale fordelt på kjønn og region.

Region/år	2021	2022	Region/år	2021	2022
Faste ansatte	34	36	Heltidsansatte	34	36
→ Kvinner	7	8	→ Kvinner	7	8
→ Menn	27	28	→ Menn	27	28
Midlertidig eller tidsbestemt	5	6	Deltidsansatte	0	0
→ Kvinner	3	1	→ Kvinner	0	0
→ Menn	2	5	→ Menn	0	0
Ansatte uten fast stillingsprosent	0	0	Totalt antall ansatte	34	36
→ Kvinner	0	0	→ Kvinner	7	8
→ Menn	0	0	→ Menn	27	28

Tabell 2-7e Turn-over

Region/år	2022
Antall nyansatte	7
Antall oppsigelser	6

Turn-over inkluderer både antall ansatte som har sluttet og antall nyansettelser. I distriktene står vi overfor utfordringen med lange avstander. Vi fokuserer derfor på å øke bolyst i distriktet og tilrettelegge for pendling for å beholde ansatte som har lang reisevei. Vi tilrettelegger for at alle våre ansatte skal ønske å bli i jobben.

2-8 Arbeidere som ikke er ansatte

Ikke relevant for vår bedrift. Vi leier ikke inn arbeidere og har ikke arbeidere som ikke er ansatt. Alle våre vikarer og tilkallingsvakter har kontrakt.

2-9 Styrets struktur og sammensetning

I 2022 besto styret av styreleder Stein Ivar Antonsen, styremedlem Geir Lundberg og styremedlem/daglig leder Tore Lundberg. Administrasjonen består av Trine Lundberg, Jorunn Bertelsen, Monica Lundberg, Monica Eide, Hanne Lundberg, Håvard Nilsen, Freddy Haugen, Hans Kristian Bjarke, Mathias Lundberg, Marius Aspen og Finn Johnsen som er regnskapsfører. Tore Lundberg og Stein Ivar Antonsen er også inkludert i administrasjonen.

På lik linje med at styret og ledelsen er ansvarlig for finansiell rapportering, er de også ansvarlig for bærekraftsrapportering.

2-10 Nominasjon og utvelgelse av styrets høyeste del

Vi har ingen retningslinjer for utvelgelse av styret.

2-11 Leder for det øverste styringsorganet

Stein-Ivar Antonsen er leder for styret og er også en del av administrasjonen. Styret er det høyeste beslutningsorganet.

2-12 Styrets rolle

Grataglaks er en liten bedrift med en flat struktur, noe som gjør kommunikasjonen enklere. I dag har administrasjonen ansvaret for bærekraftsrapporteringen. Dette inkluderer å utforme mål, samle nødvendig data og følge opp korrigerende tiltak basert på resultatene. Arbeidet rapporteres til styret som er aktivt involvert i administrasjonens arbeid. Bærekraftsrapporten blir presentert i styremøter for å identifisere områder hvor vi kan forbedre våre prestasjoner.

2-13 Delegering av ansvar for å håndtere påvirkninger

Vår bærekraftstrategi og bærekraftsrapport er utarbeidet av administrasjonen. Samfunnskontakt Monica Eide har ledet arbeidet i samarbeid med kvalitetsleder, Freddy Haugen og har samarbeidet med Moloen Sustainability i hele prosessen.

Gratanglaks er en liten bedrift der oppgavene fordeles internt, og alle jobber sammen mot samme mål, dette gjelder også i forbindelse med bærekraft. Administrasjonen samarbeider med de ansatte for å delegerer daglige oppgaver. Fremdrift på strategien følges opp av administrasjonen. Også dette arbeidet ledes av samfunnskontakt og kvalitetsleder. Vi har årlige møter med de ansatte, og flere møter i administrasjonen hvert år, der vi ser på status, og vurderer hvordan vi kan forbedre våre prestasjoner innen bærekraft.

2-14 Det øverste styringsorganets rolle i bærekraftsrapportering

Administrasjonen presenterer rapporten til styret, som går gjennom bærekraftsrapporten og godkjenner denne.

2-15 Interessekonflikter

Det legges vekt på åpenhet i organisasjonen, og dette er viktig for å avdekke mulige interessekonflikter. Vi har utformet retningslinjer som skal sørge for at vi både identifiserer og motvirker interessekonflikter. Administrasjonen er ansvarlig for jevnlig å vurdere potensielle kilder til interessekonflikter i selskapet eller i forholdet til våre leverandører. I tillegg til våre retningslinjer stilles det også krav gjennom Global G.A.P og ASC som er relatert til dette.

Vårt mål er å sikre at selskapet er kjent med mulige interessekonflikter og har en grundig plan for behandling av slike. Våre retningslinjer kan leses på Gratanglaks sin nettside.

2-16 Kommunikasjon av kritiske bekymringer

I Gratanglaks bruker vi EQS-kvalitetssystem for viktige bekymringer, som i hovedsak gjelder daglig drift. De ansatte har tilgang til avviksrapportering og varsling av kritikkverdige forhold, både anonymt og med navn.

Tabell 2-16 Kommunikasjon av kritiske bekymringer

År	Type bekymring	Antall	Karakter
2022	Arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøkartlegging viser at det er noen som kanskje vurderer å bytte jobb. Vi jobber med å kartlegge årsaker og iverksette tiltak.	1	Liten

2-17 Det øverste styringsorgans samlede kompetanse

For å fremme den kollektive kunnskapen om bærekraftig utvikling i bedriften, har følgende tiltak blitt gjennomført: workshop med FNs bærekraftsmål som tema, vi har deltatt på konferanser med fokus på bærekraft, vi har på interne samlinger tatt opp relevante problemstillinger, og vi har samarbeid med andre oppdrettsfirmaer som også berører bærekraft. Dette er vår tredje bærekraftsrapport. I dag har vi et kontinuerlig fokus på bærekraft i vår bedrift. Vi har aktivt økt kunnskapen om bærekraftige prinsipper blant bedriftens ansatte og administrasjon, og har forankret arbeidet med bærekraft i selskapets styre.

2-18 Evaluering av det øverste styringsorgan prestasjon

Vi har foreløpig ingen konkrete prosesser for evaluering av styrets prestasjon knyttet til bærekraftsarbeid. Administrasjonen opprettholder daglig kontakt med styremedlemmene, da de også er en integrert del av administrasjonen. Fremover vil vi legge opp til at styret mer formelt skal oppdateres på fremdrift knyttet til bærekraft, minst to ganger i året.

2-19 Godtgjørelsespolitikk

Godtgjørelse utbetales likt til alle ansatte ut fra stillingsprosent. For medlemmer av det høyeste beslutningsorganet utbetales faste styrehonorar.

2-20 Prosess for å bestemme godtgjørelser

Resultater av produksjon varierer fra år til år. Ledelsen bestemmer bonus i samråd med regnskapsfører.

2-21 Total kompensasjonsgrad i året

Alle våre ansatte følger tariff og lønnes etter lønnsstiger. Vi har ingen aksjebasert betaling eller skeivfordeling av lønn i selskapet.

2-22 Uttalelse om strategi for bærekraftig utvikling

Les mer om vårt arbeid med bærekraftig utvikling på side 4 og 5.

2-23 Forpliktelser gjennom retningslinjer

For å sikre ansvarlig forretningsdrift, har vi utviklet retningslinjer som alle våre leverandører og Gratanglaks selv er forpliktet til å følge. Disse kan leses på Gratanglaks sin nettside.

2-24 Innføring av policy

Vi har etablert et system for jevnlig oppfølging der vi vurderer at vi samsvarer med retningslinjene. Eventuelle avvik blir håndtert i samsvar med vårt avvikssystem.

2-25 Prosesser for å redusere negativ påvirkning

Vi har innført en mulighet til varsling på vår hjemmeside

(<https://www.gratanglaks.no/kontakt>). Eventuelle klager som gjelder avvik legges inn i vårt avvikssystem, som sikrer oppfølging. I henhold til ASC-kravene, arrangerer vi folkemøter for å informere interessenter om nye lokaliteter, oppdatere lokalbefolkningen om driftsforhold og presentere tiltak knyttet til miljøutfordringer. Informasjon om dyreliv, biomasse, sykdommer, fiskehelse, fiskedødelighet for vår laks, og sertifisering er tilgjengelig på vår hjemmeside. Vi har også etablert avtaler med fiskere for tilbakemeldinger angående funn av fôr i villfisk.

Vi arbeider aktivt med både informasjon og forebygging, og er også tilgjengelig for våre lokalsamfunn når de ønsker kontakt eller har tilbakemeldinger til oss.

Ved uønskede hendelser iverksettes tiltak, og vi vurderer også om vi må justere våre rutiner for å unngå gjentagelser av samme type hendelser.

2-26 Mekanismer for å søke råd og vekke bekymringer

Ansatte kan bruke vårt avvikssystem for å søke råd eller vekke bekymringer. Varsling av kritikkverdige forhold foregår anonymt.

2-27 Overholdelse av lover og regler

Vi har ingen registrerte brudd på lover og regler i 2022. Vårt mål fremover er å opprettholde dette.

2-28 Medlemskap

Grataglaks er medlem av Sjømat Norge. Det er Norges største sjømatorganisasjon med over 850 medlemsbedrifter.

2-29 Tilnærming til interessentdialog

God interessenthåndtering gir oss verdifull informasjon og et bedre grunnlag for gode beslutninger. Interessentgruppen til Grataglaks favner bredt. Den inkluderer leverandører og ansatte langs hele verdikjeden. Vi har også et sterkt engasjement med kundene våre; både salgslodd og sluttkunder som kjøper laksen vår fra matvaredisken. Vi verdsetter samarbeidet med ulike fagforeninger, organisasjoner, beslutningstakere, aksjonærer og ikke minst våre naboer i lokalsamfunnet. Interessentanalysen som definerer våre interessenter og kommunikasjonsmetoder kan leses på side 22 og 23.

Vi velger våre interessenter basert på informasjon fra lokalsamfunnet, leverandører, myndigheter, sertifiseringsorganer, markedsinformasjon og på hvem som er forbrukere av våre produkter. Vi stiller opp og informerer når vi kontaktes. Etersom vi er en liten bedrift med flat struktur, er vi veldig tilgjengelige. Vi samarbeider blant annet med Norges fiskerihøgskole (UiT), IVT fakultetet ved UiT Narvik, samt et professorat på UiT. I tillegg har vi et samarbeid med Kupa, HIA-gruppen, Sea North Cluster, og andre aktører og kommuner i kystzoneplanleggingsprosessen. Vi har også visningscenter, Blue Vision i Tromsø, der vi møter publikum i alle aldre. Vårt mål er å alltid møte krav og forventninger fra våre ulike interessenter på en åpen og konstruktiv måte

2-30 Tariffavtaler

Alle våre ansatte er omfattet av kollektive tariffavtaler.

GRI-2-30 Ansatte dekket av kollektive tariffavtaler

År	2018	2019	2020	2021	2022
Antall ansatte med tariff	100%	100%	100%	100%	100%
Antall ansatte	20	23	26	34	36

GRI-13

13.1 Utslipp

ASC-standarden setter krav til at vi synliggjør utslipp for Scope 1 og 2 for hver lokalitet, basert på strøm- og drivstofforbruk. Beregningene utføres ved å vurdere totalutslipp i tonn CO₂ for alle lokaliteter. I tillegg beregnes utslippet per tonn produsert fisk. For **Scope 3** baserer vi beregningene på estimerte totale utslipp fra våre største leverandører, med hensyn til andelen av deres varer og tjenester som Gratanglaks har benyttet i rapporteringsperioden. Fôrproduksjon, smoltleveranse, slakteri, kasseproduksjon og brønnbåt utgjør de mest betydningsfulle leddene i vår verdikjede, og det er her vi har størst mulighet til forbedring.

I rapporten for 2022 er det ingen luftforurensende stoffer å rapportere på. Gratanglaks jobber kontinuerlig med tiltak for å redusere utslippene fra vår daglige drift. Vi har iverksatt ulike tiltak, inkludert installasjon av batteripakker på flåtene og installasjon av landstrøm der det er mulig. Lokalitetene Skjærvika, Skardbergvika og Åmundsvika har mulighet for landstrøm, og alle disse benytter det. I løpet av 2022 har alle flåtene fått installert batteripakker som er operative. Les mer om vårt arbeid for å redusere vårt utslipp gjennom elektrifisering på side 48 og 49.

→ 13.1.2 Scope 1 – Direkte utslipp av klimagasser

Utslippene i Scope 1 er de direkte utslippene til bedriften vår.

CO ₂ e utslipp (tonn)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Diesel	583	522	947	665	696	783
Bensin	15	20	25	29	15	23
Biofuel	0	323	0	0	0	0
Totalt utslipp Scope 1	598	865	972	694	712	806

→ 13.1.3 Scope 2 – Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk

Utslippene i Scope 2 er de indirekte utslippene fra kjøpt energi

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elektrisitet	247	37	309	76	235	307
Totalt CO ₂ e-utslipp Scope 2 (tonn)	247	37	309	76	235	307
Totalt CO₂e-utslipp Scope 1 + 2 (tonn)	845	902	1280	771	947	1113

→ 13.1.4 Scope 3 - Andre indirekte klimagassutslipp

Utslippene i Scope 3 er andre indirekte utslipp som er utenfor organisasjonen.

CO ₂ e utslipp (tonn)	2021	2022
Fôr (Produksjon, avtrykk og levering)	20 594	17 112
Isoporkasser	235	253
Smolt	1 946	1 211
Slakteri	308	524
Brønnbåt	129	344
Avlusning	225	129
Totalt CO₂e-utslipp Scope 3 (tonn)	23 437	19 573
Totalt CO₂e-utslipp Scope 1 + 2 + 3	24 384	20 686

→ 13.1.5 Utslippetsintensitet av klimagasser

CO ₂ e utslipp (tonn)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Laks produsert (tonn)	8 098	7 142	8 495	8 726	7 415*	10 482*
Tonn CO ₂ e	14 640,60	14 374,20	15 076,10	15 742,80	24 384	20 686
Tonn CO₂e per tonn laks produsert	1,81	2,01	1,77	1,8	3,2	1,97

*Ny metode for utregning brukt. Se side 67 for forklaring av hva som er inkludert.

13.2 Klimatilpasning og motstandsdyktighet

Klimatilpasning betyr å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg. I tillegg bør man iverksette tiltak for på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte eventuelle muligheter som disse endringene kan medføre.

Fremtiden kan by på større risiko som følge av klimaendringer, som temperaturøkning og ekstremvær. Klimatilpasning innebærer tilpasning av driftsprosesser og teknologi. Avansert overvåking av vanntemperatur og å tilpasse oppdrettsanlegg til endrede havforhold er eksempler på dette. Motstandsdyktighet handler om å styrke oppdrettsfiskens evne til å takle stressfaktorer som klimaendringer kan medføre. Dette kan inkludere selektiv avl av fisk med høyere tåleevne, utvikling av vaksiner og medisiner. Det kan også være utvikling av bedre fôr og ernæring. Ved å iverksette tiltak kan vi lettere håndtere utfordringer knyttet til klimaendringer, og være med på å sikre en fortsatt pålitelig lakseproduksjon.

13.2.2 Finansielle implikasjoner og andre risikoer og muligheter ved klimaendringer

Klimarisiko er et begrep som inkluderer både klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem. Det kan også kalles fremtidig klimarelatert utvikling. En som har vært sentral i å definere hva økonomisk klimarisiko betyr, er tidligere sentralbanksjef i Stor-Britannia, Mark Carney. Han viser til tre måter der klimaspørsmål gir risiko.

- Fysisk risiko: Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
- Overgangsrisiko: Økonomisk risiko knyttet til overgangen til et samfunn med lavutslipp.
- Ansvarsrisiko: Krav på erstatning knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

For havbruksnæringen er fysisk risiko helt sentralt. Klimaendringer kan gi store skader på natur og infrastruktur som merder, flåter og båter. Vi opererer i tett samspill med naturen, og vil derfor kunne påvirkes i stor grad av naturkrefter. Endringer i vær, som har innvirkning på naturen rundt oss, påvirker også vår produksjon av laks.

En av de mest åpenbare risikoene vi står ovenfor er økte kostnader knyttet til skader forårsaket av ekstremvær. Det kan føre til driftsstans og midlertidig nedstenging av våre anlegg. Store skader på infrastruktur vil kunne føre til betydelige økonomiske tap. I tillegg kan skader på nøter og merder gi økt risiko for rømming av fisk. Det resulterer ikke kun i tap av fisk, men også mulige miljømessige konsekvenser.

Økte havtemperaturer kan resultere i biologiske trusler, som for eksempel algeoppblomstring. Det kan igjen gi oksygenmangel i vannet, som er veldig farlig for vår fisk. En eventuell økning i havtemperatur vil også gjøre at lakselusen trives bedre. En mulig effekt av dette er flere behandlinger med f.eks. mekanisk avlusning. Det kan føre til økte kostnader og økt dødelighet. Høyere havtemperaturer kan også ha positiv innvirkning på lakseindustrien. Vinterstid vil høyere vanntemperatur gi økt appetitt for laksen. Det kan gi en jevnere tilvekst, og mer effektiv produksjon.

Laks er protein som kan produseres i stort volum med et relativt lavt klimaavtrykk, sammenlignet med andre proteinkilder. Dette gjelder både i forhold til utslipp av klimagasser, men også når det gjelder bruk av landareal og ferskvann. Derfor kan vår produksjon være en del av løsningen for å dekke matbehovet til en økende global befolkning. Økte temperaturer globalt, kan også gjøre at landareal flere steder blir mindre egnet til matproduksjon, og at mer mat fremover må produseres til havs. I forhold til overgangsrisiko så vil strengere klimakrav og ny teknologi gi store endringer i etterspørselen etter en rekke produkter og tjenester. Lakseproduksjon er ikke en bransje som vil bli hardest rammet. Men det utstyret vi har som bruker fossile ressurser, det kan være biler, båter og flåter vil tape seg i verdi. I tillegg vil vi ha behov for å gjøre ny-investeringer i utstyr med lavere utslipp.

Når det gjelder ansvarsrisiko så anser vi ikke vår næring som utsatt. Vi er ikke en næring med store klimagassutslipp. Vi har produksjon med strenge lovpålagte klimakrav og i tillegg produserer vi, utfra eget ønske, i henhold til strenge internasjonale sertifiseringsordninger som GlobalG.A.P. og ASC. Det kan du lese mer om på side 50 og 51.

I Gratanglaks er vi bevisste på eventuelle finansielle konsekvenser og risikoer som følger med klimaendringer. Vi vil forbedre vår risikostyring, slik at vi også fremover kan levere en sikker og bærekraftig produksjon av mat.

13.3 Biodiversitet

Biodiversitet er viktig fordi det opprettholder økosystemenes stabilitet. Det sikrer levedyktigheten til ulike arter og er avgjørende for menneskets overlevelse.

Vi produserer mat i havet. Fremover blir det når vi planlegger vår drift enda viktigere å ta hensyn til biodiversitet. Våre sertifiseringer stiller strenge krav til ivaretagelsen av biologisk mangfold. Det er flere parametere som er relevante, f.eks. lakselus, rømminger, kjemikaliebruk, bunnforhold og sykdom. Gratanglaks fokuserer på at vår fisk skal få nødvendig fôr uten fôrspill. Vi vil ikke påvirke miljøet rundt oss unødige. Derfor har vi et eget fôringsregime. Fra en dedikert fôringsentral overvåkes all fôring. Vår fisk får en balansert ernæring, med mest mulig økologisk innhold.

13.3.2 Driftsområder som eies, leies, administreres i eller ved siden av, verneområder og områder med høy naturmangfoldverdi utenfor verneområder

Ifølge norsk lov skal oppdrettsnæringen ta hensyn til miljøet og det lokale økosystemet. Våre konsesjoner er regulert i tillatelser fra offentlige myndigheter. Forholdet mellom norsk havbruk og miljøet reguleres i hovedsak av akvakulturloven. Her presiseres at havbruk skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte. Loven stiller krav til bl.a. miljøovervåking, tiltak for å fjerne rømte organismer, opprydding etter endt drift og beskyttelse av bestemte områder. I tillegg er det en rekke forskrifter både i Akvakulturloven, Matloven og Forurensingsloven som angår og regulerer miljøpåvirkningen og driften av en oppdrettslokalitet.

En oppdrettslokalitet kan ikke brukes før den har vært gjennom en omfattende godkjenningssprosess. Søknad om godkjenning av en lokalitet sendes til Fylkeskommunen. De har ansvar for at den kommunen lokaliteten skal ligge i får avklare søknaden i forhold til arealplaner mv. Fiskeridirektoratet får uttale seg om tradisjonelle og evt. samiske fiskeriinteresser. Mattilsynet får avgjøre søknader i henhold til Matloven og Dyrevelferdslovens bestemmelser. Kystverket får avgjøre etter havne- og farvannsloven. Fylkesmannens miljøavdeling får avgjøre søknaden etter forurensingsloven, naturmangfoldsloven og til naturvern, friluft-, fiske-, og viltinteresser.

Havet er et åpent system og all produksjon her vil kunne ha en påvirkning. Alle våre operasjonsområder må godkjennes og vi produserer ikke i, eller i nærheten av verneområder.

13.3.3 Vesentlige påvirkninger fra aktiviteter, produkter og tjenester på biologisk mangfold

Det er flere aktiviteter knyttet til vår drift som kan ha en påvirkning på biologisk mangfold. Eksempler er avlusning, støy, fôrspill, lysforurensing, mikroplast, bruk av medikamenter, bruk av vaskemidler, og eventuell annen aktivitet/utslipp som kan ende i havet. Vi har gode rutiner, for at våre aktiviteter skal ha minst mulig påvirkning på det biologiske mangfoldet. Vår produksjon skjer i henhold til norske lover og regler. I tillegg følger vi i 2022 strengere krav fra ASC-sertifiseringen på 33% av våre lokaliteter. Her under krav om å minimere påvirkninger på det lokale økosystemet. Det inkluderer konsekvensutredning for å beskytte fugler, sjøpattedyr og sensitive habitater.

13.3.4 Habitater beskyttet eller gjenopprettet

Habitater beskyttet eller gjenopprettet av Gratanglaks og Seacalx.

Habitat som er beskyttet	Hvor?	Størrelse på habitat	Samarbeid med en tredjepart?	Status på tilstanden til området	Standarder, metoder og forutsetninger som er gjort
Lakseelver og migrasjonsruter for laks og beskyttelse av rødlistede arter	Alle områder	N/A	Samarbeider med interesseorganisasjon om vassdraget	N/A	Rødlistearter beskyttelse og tiltak følges opp i hvert område og dokumenteres, villlaks overvåkes av tredjepart av Miljødirektoratet

13.3.5 IUCN rødlistearter og nasjonale vernelistearter med leveområder i områder påvirket av driften

På våre lokaliteter er det hengt opp en liste over sårbare arter i området, sammen med informasjon om forebyggende tiltak for å beskytte disse artene. Ved spesielle situasjoner hvor avlivning av noen av artene vurderes, følges prosedyrer som er spesifikt utarbeidet for hver art. Disse prosedyrene er utarbeidet i samarbeid med enten viltnemda eller Fiskeridirektoratet, avhengig av arten det gjelder.

Rødlisten er en oversikt over truet natur, og er et barometer på artenes tilstand. Artene kategoriseres etter hvor høy risiko de har for å dø ut:

RE	Regionalt utdødd
CR	Kritisk truet
EN	Sterkt truet
VU	Sårbar
NT	Nært truet
DD	Datamangel
LC	Livskraftig
NA	Ikke egnet
NE	Ikke vurdert

Tabell T304-4a

Sjøpattedyr

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Halichoerus grypus</i>	Havert	VU

Tabell T304-4c

Fugler

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Larus argentatus</i>	Gråmåke	VU
<i>Rissa tridactyla</i>	Krykkje	EN
<i>Larus canus</i>	Fiskemåke	VU
<i>Sterna hirundo</i>	Makrellterne	EN
<i>Vanellus vanellus</i>	Vipe	CR
<i>Uria aalge</i>	Lomvi	CR
<i>Stercorarius parasiticus</i>	Tyvjo	VU
<i>Somateria mollissima</i>	Ærfugl	VU
<i>Haematopus ostralegus</i>	Tjeld	NT
<i>Gavia adamsii</i>	Gulnebbblom	VU
<i>Fratercula arctica</i>	Lunde	EN
<i>Limosa limosa</i>	Svarthalespove	CR
<i>Melanitta fusca</i>	Sjørørre	VU
<i>Podiceps auritus</i>	Horndykker	VU

Tabell T304-4d

Fisk

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Salmo salar</i>	Villaks	NT
<i>Anguilla anguilla</i>	Ål	EN
<i>Boreogadus saida</i>	Polartorsk	EN
<i>Cetorhinus maximus</i>	Brugde	EN
<i>Sebastes norvegicus</i>	Vanlig uer	EN
<i>Somniosus microcephalus</i>	Håkjerring	NT
<i>Squalus acanthias</i>	Pigghå	VU
<i>Clupea pallasii Valenciennes</i>	Stillehavssild	EN
<i>Gadus Chalcogrammus Pallas</i>	Alaskatorsk	NT
<i>Lamna nasus</i>	Håbrann	VU
<i>Molva dypterygia</i>	Blålange	EN
<i>Petromyzon Linnaeus</i>	Havniøye	NT

13.3.6 Bruk av fiskeprodukter i fôr

Denne dataen på bruk av fiskeprodukter i fôr gjelder Gratanglaks, ekskludert Seacalx. Alle fôrleverandører i Norge holder oversikt over prosentandelen marine råvareleveranser som kommer fra FAO COC-godkjente fiskerier*.

*FAO COC-godkjente fiskerier (Food and Agriculture Organization (FAO) Chain of Custody) er en sertifisering som skal sikre sporbarhet og bærekraftig forvaltning av fiskeressurser.

Art som opprettes	År	Vitenskapelig navn	Volum produsert (rund vekt)	Høstingsmetode
Atlantisk laks	2018	Salmo Salar	7142 tonn	Oppdrett i sjø
Atlantisk laks	2019	Salmo Salar	8098 tonn	Oppdrett i sjø
Atlantisk laks	2020	Salmo Salar	7638 tonn	Oppdrett i sjø
Atlantisk laks	2021	Salmo Salar	7414 tonn*	Oppdrett i sjø
Atlantisk laks	2022	Salmo Salar	10 482 tonn*	Oppdrett i sjø

*Ny utregning for volum produsert finnes på side 67.

Bruk av fiskeprodukter i fôr fra EWOS:

Vanlig navn	Vitenskaplig navn	Hel fisk som brukes?	Opprinnelsessted	Prosentandel
Blåkjeft	Micromesistius poutassou	Ja	Danmark, Færøyene, Island, Norge	11,83
Svinefisk	Capros aper	Ja	Danmark, Norge	0,05
Lodde	Mallotus villosus	Ja	Danmark, Island, Norge	14,68
Lodde avskjær	Mallotus villosus	Nei	Danmark, Island, Norge	4,01
Torsk avskjær	Gadus morhua	Nei	Danmark, Norge	4,42
Europeisk ansjos	Engraulis encrasicolus	Ja	Georgia	1,41
Sild	Clupea harengus	Ja	Danmark, Færøyene, Island, Norge	4,45
Sild avskjær	Clupea harengus	Nei	Danmark, Færøyene, Island, Norge	13,93
Makrellstørje	Trachurus trachurus	Ja	Danmark, Norge	0,14
Jurel	Trachurus murphyi	Ja	Peru	0,00
Krill	Euphausia superba	Ja	Norge	0,29
Makrell	Scomber scombrus	Ja	Danmark, Marokko, Norge	0,13
Makrell avskjær	Scomber scombrus	Nei	Danmark, Island, Norge	5,18
Menhaden	Brevoortia patronus	Ja	USA	5,53
Kolmule	Trisopterus esmarkii	Ja	Danmark, Norge	1,37
Peruansk ansjosfisk	Engraulis ringens	Ja	Chile, Peru	4,60
Sei avskjær	Pollachius virens	Nei	Norge	2,32
Småsil	Ammodytes tobianus	Ja	Danmark, Norge	3,04
Sardin	Sardina pilchardus, Sardinella longiceps, Sardinops sagax, Strangomera bentincki	Ja	Chile, Mauritania, Mexico, Oman, Panama, Peru	15,50
Brisling	Sprattus sprattus balticus, Sprattus sprattus sprattus	Ja	Danmark, Norge	6,12
Avskjær		Nei	Danmark, Island, Norge	0,58
Hvitfisk avskjær		Nei	Danmark, Island, Norge	0,41

13.4 Naturlig økosystemkonversering

Åpenhet og sporbarhet gjennom hele verdikjeden, er grunnleggende verdier for alle våre fôrleverandører. Kundene og forbrukerne kan være trygge på at fôret som leveres tilfredsstillende fiskens krav til ernæring, oppdretterens forventninger til ytelse, tilvekst og bærekraft, og trygg mat til forbrukeren.

Alle våre fôrleverandører leverer innenfor de strenge kravene knyttet til sertifiseringsordningene ASC og GlobalG.A.P. Det skal ikke være bruk av rødlistede arter. I ASC standarden kreves sporbarhet knyttet til både marine-råvarer og soya. Fôrselskapene forsker mye både på utvikling av økologisk fôr, og alternative fôrråvarer med mindre miljøavtrykk. I Gratanglaks følger vi med på utviklingen, og holder oss oppdatert i forhold til krav og relevante standarder.

13.4.3 Produkter hentet ut av organisasjonen

Cargill Aqua Nutrition og deres merkevare EWOS bruker utelukkende sertifisert, avskogingsfri soya i laksefôret – i tråd med sine forpliktelser om avskogingsfri handel. BioMar følger krav i.h.h.t ASC og GlobalG.A.P. standarden. De vurderer kontinuerlig hvilke innkjøpskriterier som trengs for å sikre og dokumentere ansvarlig høsting av råvarer knyttet til bærekraft. Innkjøp av marine råvarer, soyabønner og palmeprodukter er underlagt spesielle krav. Biomar kjøper utelukkende avskogingsfrie soyabønner og palmeprodukter. BioMar holder oversikt over prosentandelen marine råvareleveranser som kommer fra FAO COC-godkjente fiskerier.

13.7 Vann og avløp

I Nord-Norge har vi god tilgang på ferskvann. I vårt tilfelle er derfor vann en god ressurs for å begrense bruk av skadelige stoffer. Vi bruker blant annet ferskvann til å spyle rent produksjonsutstyr, noe som reduserer kjemikaliebruken vår. Vi ser derfor på et økt ferskvannforbruk som positivt. På merdene og vask av nøter brukes det hovedsakelig saltvann som pumpes opp fra havet til vasking. Når det gjelder avløp, er alle fôrflåter utstyrt med Biovac renseanlegg hvor all kloakk, gråvann og innvendig vannforbruk renses 100%. Les mer om vannforbruk i vår produksjon på side 41.

13.8 Avfall

Sortering av avfall foregår både på vårt hovedkontor i Åmundsvika og på våre flåter. Avfall sendes til HRS Harstad for sortering og gjenvinning. ASC og Global G.A.P krever målbarhet med strenge krav til avfallshåndtering, som må risikovurderes og dokumenteres. Mye av vårt avfall knyttes til utskifting av utstyr (slitasje), slam, fôrslanger, tau, nøter og luseskjørt.

Vi har strandryddedager for å fjerne søppel fra kystområdene. I tillegg bruker vi sorteringskasser for å sortere avfall, og har fokus på gjenbruk og reparasjoner på alle våre lokaliteter. For å samle inn og overvåke avfallsrelaterte data, benyttes skjema fra avfallsleverandør. Avfallet fra lokalitetene våre blir sendt videre til Nofir, som sorterer og demonterer utgått redskap til gjenvinning. Dette kan bli til nye produkter, som mobildeksel, benker, bildeler eller klesplagg. Ensilasje (kategori 2-avfall) er dødfisk som ikke kan konsumeres grunnet sykdom eller andre årsaker. Sluttprodukter fra ensilasje blir hentet av firmaet Scanbio, som bearbeider materialet. Denne prosessen gjør at materialet kan anvendes til ulike formål, inkludert bioenergiproduksjon og produksjon av biogass. Vårt avfall kan blant annet bli brukt som drivstoff til busser, til gjødsel og til fôring av dyr som ikke er matproduserende. Ensilasjen Gratanglaks genererer blir tatt opp fra merdene og kjørt i en ensilasjetank på flåten.

Restmateriale (Kategori 3-avfall) fra fisk slaktet for konsum kan brukes til fôr for matproduserende dyr etter bearbeiding. Dette håndteres av Astafjord slakteri.

13.8.4

Tabell 306-3 Avfall generert

Type avfall	Avfall generert (tonn)	Andel unngått deponi (resirkulert, gjenbrukt, reparert)	Andel levert til deponi
Plastikk (1-PET)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (2-HDPE)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (3-PVC)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (4-LDPE) (fôrsekker)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (5-PP)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (6-PS) (isopor)	N/A	N/A	N/A
Plastikk (7-PC)	N/A	N/A	N/A
Papp/kartong	0,514	N/A	N/A
Restavfall	7,58	N/A	N/A

Glass og metall	0,54	0,54	0
EE-avfall	0,315	0	0,315
Biologisk avfall (ensilasje)	478,6	N/A	N/A
Matafall	0,09	N/A	N/A
Brennbart avfall	1,91	N/A	N/A
Farlig avfall	2,691	N/A	N/A
Industriavfall (tauverk, uorganisk)	1,04	0	1,04
Totalt avfall generert (i tonn)	493,28		

13.8.5 Tabell 306-4 Avfall som leveres til resirkulering

År: 2022

Parameter	Innad i bedriften (tonn)	Totalt (tonn)
Farlig avfall		
- Gjenbrukt/resirkulert	0	0
Ikke-farlig avfall		
- Andel gjenbrukt	0	0
- Andel resirkulert	0,54	0,54
Totalt avfall forhindret fra deponi	0,54	0,54

13.8.6 Tabell 306-5 Avfall levert til forbrenning/deponi

År: 2022

Parameter	Innad i bedriften (tonn)	Totalt (tonn)
Farlig avfall		
- Håndtert hos Perpetuum	2,691	2,691
Ikke-farlig avfall		
- Forbrenning (med energigjenvinning)	488,694	488,694
- Forbrenning (uten energigjenvinning)	N/A	N/A
- Deponering	1,355	1,355
Totalt	492,74	492,74

13.9 og 13.10 Matsikkerhet og Mattrygghet

Mattrygghet: Innebærer at maten vi spiser ikke inneholder mikroorganismer, miljøgifter eller andre fremmedelementer som gjør oss syke, dersom vi tilbereder og nyter den som tiltenkt. (kilde: FN-sambandet)

All mat som vi produserer, skal være trygg å spise. Den skal være sporbar fra rogn til konsument. Vår produksjon er underlagt strenge kontroller. Biologiske og kjemiske stoffer i matvarer blir vurdert systematisk gjennom produksjonen. Vi er underlagt mange krav og forskrifter som går på mattrygghet. Mattilsynet tar ut prøver som blir analysert av NIFES. ASC og GlobalG.A.P. har strenge krav til målbarhet knyttet til mattrygghet, og krever gode prosedyrer, risikovurderinger og dokumentasjon, for at man skal kunne bli sertifisert.

Matsikkerhet: Matsikkerhet eksisterer når alle mennesker til enhver tid har fysisk og økonomisk tilgang til nok og trygg mat for et fullverdig kosthold, som møter deres ernæringsmessige behov og preferanser, og som danner grunnlaget for et aktivt liv med god helse. (FN-sambandet).

Oppdrettsfisken får et fôr som er best mulig tilpasset dens behov for ernæring. I vill tilstand spiser laksen sild, lodde, blekksprut og forskjellige krepsdyr. Fôret til oppdrettslaksen er satt sammen slik at det ivaretar fiskens behov for proteiner, fett, karbohydrater, vitaminer, mineraler og pigment. Marine råvarer er en knapphetsfaktor og det har vært nødvendig å ta i bruk mer protein og fettkilder fra vegetabiliske råvarer. Det er ikke bærekraftig å kun benytte marine råvarer. Fôrprodusenter er nøye med å velge ut råstoffer til sitt fôr. De følger strenge regler og bestemmelser i forhold til hvilke fiskeslag som benyttes, samt at råstoffet skal komme fra bærekraftige og kvoteregulerte fiskerier.

Grataglaks har ikke hatt noen hendelser med brudd på regler eller frivillige retningslinjer om helse- og sikkerhetspåvirkninger innenfor rapporteringsperioden 2022. Dersom noe skulle oppstå, blir prosedyrer, rutiner og risikovurdering utført. Det er linket opp mot sertifiseringene som setter krav til mattrygghet og matsikkerhet. Grataglaks produserer kun fisk i sjø og sender videre hel fisk til Astafjord slakteri. Vi behandler derfor ikke restråstoffet til fisken selv. Astafjord slakteri håndterer i tillegg eventuelle tilbakemeldinger på fisken.

Det er viktig å sikre at produktet som skal, eller er ute på markedet, så raskt som mulig blir stanset og holdt tilbake i de tilfeller der det er tvil om, eller stadfestet at produktet kan være skadelig for konsumenter. En test skal utføres minimum en gang per år.

13.10.4 Matsikkerhet (Food security)

Selskap: Gratanglaks og Seacalx.

	2021	2022
Produksjonsvolum (sløyd vekt i tonn)	6 891*	8 670**
Andel sertifisert av ASC	0 %	33 %
Andel sertifisert av Global G.A.P	100 %	100 %

*inkludert 710 tonn rund vekt solgt til Seacalx.

** inkludert 1 704 tonn slaktet vekt fra Seacalx

Produksjonsdata for Gratanglaks AS	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slaktet sløyd	6505	6112	5402	7130	6181	6966

I 2022 ble 8.393 tonn laks (hel fisk) levert til slakteri. 83% blir benyttet til humant konsum (6 966 tonn slaktet). Restråstoffet fra slakteriet blir til K3-ensilasje, mens fisk som dør før det leveres til slakteri blir til K2-ensilasje. Vi produserte i 2022 totalt 10 482* tonn laks. Se side 67 for utregning for laks produsert (brutto).

13.11 Dyrevelferd og helse

Grataglaks har et høyt fokus på dyrevelferd, risikovurderinger, sertifiseringer, påvirkning på dyrelivet rundt merdene, samt å ta vare på rødlistearter. Dersom levende villfisk skulle ta seg inn i merden fjerner vi den med håv og/eller avkastnot når det er hensiktsmessig. Vi benytter taknett og hoppenett på merdene våre for å hindre at fugler og oter tar seg inn i merden. Notpose og taknett er konstruert for å hindre predatorer fra å komme inn, og vi har rutiner som sikrer at dyr og fugler ikke skader seg og lider som følge av dette.

Følgende dyrearter omfattes spesielt i prosedyren:

Måse, hegre, skarv, oter, sel, og villfisk.

Større sjøpattedyr som hval kan oppsøke lokaliteten, men har aldri vært i kontakt med våre installasjoner. Fiskefôr som brukes til oppdrett av laks må være av høy kvalitet og inneholde riktig mengde næringsstoffer for å sikre laksens helse og vekst. Fôret skal være lagret i tørre og rene omgivelser, beskyttet mot skadedyr og forurensning. Det er forbudt å bruke råvarer som inneholder kjøtt- og beinmel i fiskefôr.

Laksen transporteres med brønnbåter, og utføres på en skånsom og forsvarlig måte. Transportører må ha kompetanse og erfaring i håndtering av fisk. Transport skal planlegges slik at vi påfører minst mulig stress og risiko for skader på fisken. Når vi flytter laksen er det viktig å passe på temperatur, hygiene og oksygen-nivå.

Oppdrettsanlegg skal ha tilstrekkelig størrelse og antall merder for å gi fisken mulighet for naturlig bevegelse og livsutfoldelse (MTB). Slakting skal utføres av personell med relevant opplæring og erfaring, og det skal tas hensyn til fiskens størrelse og vekt. Det er strenge krav til hygiene og kontroll av slakteprosessen, og det skal være kontinuerlig overvåking av fisken under slakting.

Les mer om vårt arbeid med dyrevelferd og helse på side 30 til 37.

13.11.2 Sertifiseringer i h.h.t dyrehelse- og velferdsstandarder.

Ler mer om sertifiseringer på side 50 til 53.

13.11.3 Dødelighet og hovedårsak til dødelighet

Les mer om hvordan vi forholder oss til dødelighet og status for vår produksjon på side 30 til 33.

13.12 Lokalsamfunn

Vi følger kravene i henhold til ASC-sertifiseringen. Dette inkluderer åpenhet, nabovarslinger og informasjonsmøter ved behov. Dette skal sikre at vi informerer og involverer lokalbefolkningen. Les mer om vårt samarbeid med lokalsamfunnet på side 4, 5, 10 og 11.

13.13 Land- og ressursrettigheter

Våre konsesjoner er regulert i tillatelser fra offentlige myndigheter.

Første trinn når man søker om konsesjon, er at kommunen legger søknaden ut på åpen høring. Kommunen gjør så sin vurdering etter en høringsprosess hvor innbyggere, næringsliv og interesseorganisasjoner får mulighet til å si sin mening om lokal-iseringen. Kommunen sjekker også om anlegget er i tråd med gjeldende plan for området, dvs. plan- og bygningsloven.

Det kreves tillatelse til å drive oppdrett på en lokalitet fra følgende sektormyndigheter: Mattilsynet, Kystverket, Fylkesmannen og NVE (om anlegget skal bruke ferskvann). I tillegg er det Fiskeridirektoratet som uttaler seg om fiskeri-interessene i det aktuelle området. Sektormyndighetene vurderer lover som gjelder; matproduksjon og mattrygghet, vern mot forurensing og avfall, bruk av havner og farvann, vassdrag og grunnvann, dyrevelferd. Forholdet til friluftsliv og miljøstatus for vann blir også vurdert. En plassering av en lokalitet kan heller ikke være i strid med; vedtatte vernetiltak som skal sikre kulturminner, vedtatte arealplaner etter plan- og bygningsloven eller vedtatte vernetiltak som skal sikre naturmangfold. Vi opererer ikke i noen områder hvor det er konflikter knyttet til land- og ressursrettigheter.

13.14 Urfolks rettigheter

Vi verdsetter og respekterer alle naboers rettigheter, samt deres kultur og tradisjoner. På nåværende tidspunkt har vi ikke identifisert at vi opererer i områder hvor urfolk er påvirket av våre aktiviteter. Vi har heller ikke hatt noen brudd på urfolks rettigheter. Som et ansvarlig selskap anerkjenner vi urfolks rettigheter i tråd med nasjonal lovgivning, internasjonale standarder og avtaler, som FNs erklæring om urfolks rettigheter.

Vi følger nøye retningslinjene og kravene knyttet til våre sertifiseringer. I tillegg er vi underlagt regulering og godkjenning gjennom driftstillatelser fra fylkeskommunen. Vi er forpliktet til å operere i samsvar med disse retningslinjene for å sikre bærekraftig drift.

Vi legger også stor vekt på samarbeid med lokalsamfunnene vi opererer i. Vi søker aktivt dialog og samarbeid for å sikre at vi tar hensyn til deres interesser og innspill. Vi er opptatt av å opprettholde et positivt samarbeidsforhold og bidra til lokalsamfunnets videre utvikling.

13.15 Antidiskriminering og like muligheter

Grataglaks er forpliktet til å fremme antidiskriminering og like muligheter i vår organisasjon. Vi følger strenge retningslinjer og krav i sertifiseringsprosessen, som inkluderer GGAP (Global G.A.P.) og G.R.A.S.P. (Global G.A.P. Risk Assessment on Social Practice), samt ASC (Aquaculture Stewardship Council) standarden. Dette gjelder spesielt prinsipp 6: å utvikle og drive oppdrett på en sosialt ansvarlig måte. Vi sikrer også at vår praksis og våre prosedyrer er i tråd med ILOs kjernekonvensjoner (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen) knyttet til barnearbeid, tvangsarbeid, diskriminering, organisasjonsfrihet og HMS.

For å forbedre våre praksiser innen antidiskriminering og for å sikre like muligheter, har vi gjennomført medarbeiderundersøkelser. De gir oss innsikt i våre ansattes opplevelser og perspektiver. Vi får mulighet til å ta tak i eventuelle bekymringer eller utfordringer som de har identifisert. Vi er forpliktet til å skape et inkluderende og mangfoldig arbeidsmiljø der alle medarbeidere blir verdsatt. Hos oss skal alle ha like muligheter for utvikling og suksess. Det har ikke vært registrert noen hendelser med diskriminering.

13.16 og 13.17 Tvangsarbeid og barnearbeid

Grataglaks tar sterkt avstand fra tvangsarbeid, barnearbeid og all utnyttelse av arbeidskraft. Dette prinsippet er godt etablert i norsk forretningspraksis. Norge har strenge lover og reguleringer for å bekjempe slik praksis både nasjonalt og internasjonalt. Både arbeidsmiljøloven og straffeloven adresserer og forbyr slike praksiser. Det norske lovverket gir en klar og tydelig retning for å sikre at bedrifter opererer uten bruk av tvangs- eller barnearbeid. Vi er forpliktet til å følge kravene som er satt av GlobalG.A.P (GRASP) og ASC sertifiseringene. Disse sertifiseringene inneholder standarder og retningslinjer for ansvarlig praksis i næringen, inkludert bekjempelse av tvangsarbeid og barnearbeid.

Vi har som mål fremover å forplikte alle våre største leverandører til å følge prinsipper for leverandøratferd knyttet til bærekraft, samfunnsansvar, arbeidsmiljø og forretningsadferd. Vi prioriterer samarbeid med selskaper som deler våre verdier og forpliktelser til etisk, og ansvarlig forretningspraksis.

13.18 Organisasjonsfrihet og kollektiv forhandling

Grataglaks respekterer og støtter organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger. Som en ansvarlig arbeidsgiver opererer vi i samsvar med norsk arbeidsmiljølov, som sikrer arbeidstakernes rettigheter, herunder organisasjonsfrihet og muligheten til å forhandle kollektivt. Vi anerkjenner betydningen av et godt samarbeid med ansatte og deres representanter for å sikre en rettferdig og inkluderende arbeidsplass. Grataglaks skal opprettholde et arbeidsmiljø som fremmer respekt, samarbeid og dialog med våre ansatte og deres organisasjoner.

13.19 Arbeidsmiljø og sikkerhet

403-1 Helse, miljø og sikkerhetsstyringssystem

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er av største betydning for Gratanglaks. Vi følger nøye med på retningslinjene som er fastsatt i Havbruksoverenskomsten fra Sjømat Norge, som legger føringer for helse, miljø og sikkerhet i havbruksnæringen. I tillegg overholder vi kravene i Arbeidsmiljøloven.

Vi har etablert vårt eget system for internkontroll og HMS-prosedyrer. Her har HMS høyeste prioritet. Vi gir våre ansatte spesifikk opplæring knyttet til HMS. Dette for å sikre deres helse og sikkerhet. Opplæringen innen sikkerhet og arbeidshelse følger både lokale lover og forskrifter, som arbeidsmiljøloven. Den er også i samsvar med ISO-45001-standarden. Vi tar også proaktive tiltak for å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer og skader.

403-2 Fareidentifisering, risikovurdering og hendelsesetterforskning

Vi gjennomfører risikovurderinger og enkeltstående jobbsikkerhetsanalyser for å identifisere og håndtere risiko i forbindelse med våre arbeidsoperasjoner. HMS diskuteres på ukentlige driftsmøter, i tillegg har vi to årlige hovedsamlinger dedikert til internkontroll. Eventuelle farlige hendelser eller situasjoner som kan føre til ulykker eller nestenulykker, registreres som HMS-avvik i vårt EQS-system. Avvik blir grundig behandlet i møter for å lære slik at fremtidige hendelser kan unngås. Vi fastslår også hvilke tiltak som må iverksettes for å kunne lukke avviket.

403-3 Bedriftshelsetjenesten

Vi har en samarbeidsavtale med STHMS Sør-Troms HMS tjeneste som tilbyr en rekke med tjenester for oss. STHMS er i prinsippet vår bedriftshelsetjeneste som tilbyr blant annet:

- Målrettet helsekontroller etter behov
- Sjømansattester
- Vernerunder
- Kurs og opplæring. For eksempel førstehjelp, HMS-kurs, medarbeidersamtaler m.m.
- Generelle råd og veiledning
- Kartlegging psykososialt arbeidsmiljø, med eventuell oppfølging ved behov.

I et risikofylt yrke er pålitelige forsikringsordninger avgjørende. Vi etterlever HMS-prosedyrer for alle arbeidsoperasjoner. Vi har forsikringsordninger for alle Gratanglaks som gir oss rask tilgang til behandlere og behandling. Helseforsikringen dekker legespesialister, medisinsk rådgivning, kiropraktor/fysioterapeut, psykolog og etterbehandling. Personalforsikringen har forsikringsnummer som er knyttet til folketrygdens grunnbeløp. Denne dekker blant annet arbeidsskader/yrkesskader, fritidsulykker og erstatning ved død som følge av sykdom.

403-4 Medarbeiderens medvirkning i HMS-arbeidet

Medarbeidernes involvering i HMS-arbeid er viktig for oss. Vi gjennomfører jevnlige driftsmøter hvor vi diskuterer HMS, analyserer risikovurderinger og drøfter tiltak som settes i verk. Vi samarbeider tett med Sør-Troms HMS-tjeneste (STHMS) for å sikre effektivt HMS-arbeid. I tillegg har vi et aktivt samarbeid med verneombudet for å ivareta arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd. Verneombudet spiller en viktig rolle med å ivareta arbeidstakernes interesser knyttet til arbeidsmiljøet. Vi oppfordrer også våre medarbeidere til å bidra gjennom EQS-implementeringsfunksjonen, slik at vi får verdifull informasjon om HMS fra deres perspektiv.

Vi legger stor vekt på medarbeidernes deltakelse for å sikre et trygt og helsefremmende arbeidsmiljø og vil oppdatere med hensiktsmessige tiltak for å ytterligere utvikle og forbedre forholdene hos oss.

403-5 HMS- opplæring

Opplæring i HMS er skissert i vårt opplæringsystem og ivaretas i henhold til vår internkontroll. Våre ansatte som arbeider på merder får blant annet opplæring i båtsikkerhet, trygg ferdsel og sikker bruk av utstyr og maskiner. Det er også et krav at alle som arbeider på merder, fôrflåter og arbeidsbåter gjennomgår grundig opplæring i bruk av kraner, vinsjer og annet relevant utstyr. Gjennom riktig og omfattende opplæring bidrar vi til å skape trygge arbeidsforhold og redusere risikoen for ulykker og skader.

403-6 Fremme arbeidstakers helse

Våre ansatte er omfattet av offentlige helsetjenester for å sikre tilgang til nødvendig helsehjelp. Gjennom våre ASC- og GlobalG.A.P.-sertifiseringer følger vi strenge krav til arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd. Det er obligatorisk å gjennomføre opplæring og oppfylle kravene innen HMS. Vi sørger også for årlig gjennomgang av alle ansattes avtaler og forsikringer.

403-7 Forebygging og reduisering av helse- og sikkerhetspåvirkninger direkte knyttet til forretningsbindelser

Vi har klare forventninger til våre leverandører når det gjelder å sikre et trygt og sunt arbeidsmiljø for deres ansatte, deres underleverandører, og for våre ansatte når de jobber med oss. Vi ønsker at risikoen skal minimeres gjennom rutiner, oppfølging og prosedyrer.

Dette håndteres gjennom risikovurderinger, krav til sertifisering som ASC og GlobalG.A.P., samt leverandørenes egenerklæringer. Med kommende lover og reguleringer som vektlegger åpenhet og bærekraft, vil det være enda viktigere for oss å sette krav til våre leverandører.

403-9 Arbeidsrelaterte skader

Arbeid på merdene medfører risiko som blant annet klemfare, fall på sjøen og fare for å bli truffet av gjenstander i bevegelse. Både 2021 og 2022 var år uten noen alvorlige personskader. Vi har en visjon om null skader. Dette skal oppnås gjennom en sterk kultur for helse, miljø og sikkerhet. En viktig del av dette arbeidet er opplæring og involvering av medarbeidere i alle deler av virksomheten. I 2022 har vi registrert én klemskade.

Andre skader som ikke har ført til fravær, men som blir registrert som avvik i vårt kvalitetssystem, blir fulgt opp med gode tiltak for å hindre gjentakelser. Vi fokuserer på å etablere god kunnskap og bevissthet hos alle våre ansatte. Dette er knyttet til vår plan for å forhindre skader og redusere risiko. Sentralt i dette arbeidet er også å gjennomføre forebyggende tiltak. Vi har holdningskampanjer, infoskjermer på flåtene, opplæring og jevnlig gjennomføring av risikovurderinger og bruk av avvikssystemet. For å minimere risiko gjennomfører vi grundige risikoanalyser. Vi sørger for å gi nødvendig og kvalitetsmessig opplæring, samt bruk av riktig verneutstyr. Dataene i tabellen under har blitt samlet via EQS avvikssystem.

Tabell 403-9a

	2020	2021	2022
Dødsulykker	0	0	0
Alvorlige arbeidsulykker	0	0	0
Alle arbeidsrelatert skader	1	3	1
Nr. 1 mest vanlige arbeidsulykke	Fall på båt på grunn av glatt underlag eller bølger		Klemskader
Nr. 2 mest vanlige arbeidsulykke	Fall på merd på grunn av bølger eller glatt underlag		

403-10 Sykefravær

I Gratanglaks jobber vi aktivt med å opprettholde et lavt sykefravær blant våre ansatte. I 2022 hadde vi et sykefravær på 2,59%, som er under vårt mål på 4%. Sykefraværet er en viktig indikator for medarbeidernes trivsel og sikkerhet. Vi fortsetter å forbedre sikkerhetsrutinene og gjennomføre grundige risikovurderinger for å sikre en trygg arbeidsplass. Vi vil fortsatt ha fokus på helse, sikkerhet og trivsel blant våre ansatte fremover.

Årstall	2022
Ansatte	
Antall dødsfall	0
Antall registrerte arbeidsrelaterte helseproblemer	N/A
Typer av arbeidsrelaterte helseproblemer	N/A
Ikke-ansatte (arbeidsplass kontrollert av organisasjonen)	
Antall dødsfall	0
Antall registrerte arbeidsrelaterte helseproblemer	0
Typer av arbeidsrelaterte helseproblemer	0
Farer	
Farene som utgjør en risiko for helseplager	Lange dager og tunge løft
Fastsettelse av farene	N/A
Farene som forårsaker eller bidrar til helseproblemer	N/A
Tiltak for å eliminere farene og minimalisere risikoer	Jevnlige risikovurderinger med fokus på HMS på alle våre lokaliteter

13.20 Ansettelsespraksis

Grataglaks har klare retningslinjer når det gjelder ansettelsespraksis. Vi følger nøye med på norsk lovverk og jobber i henhold til retningslinjene fastsatt av GlobalG.A.P. og ASC. I rekrutteringsprosessen samarbeider vi jevnlig med tillitsvalgte og sørger for å følge norske lovkrav. Når det gjelder arbeidstakerkompensasjon, har vi en tydelig tilnærming som er styrt av vår personalhåndbok og tariffavtaler. Vi sikrer at våre ansatte blir riktig kompensert i henhold til gjeldende lønns- og arbeidsvilkår. 100% av våre ansatte har levedyktig lønn.

For å sikre at arbeidet som utføres innenfor vår forsyningskjede er i tråd med passende institusjonelle og juridiske rammer, har vi etablert en streng praksis. Alle våre leverandører som er i direkte kontakt med fisken er pålagt å være Global G.A.P-sertifisert. Dersom en leverandør ikke allerede er sertifisert, krever vi at de gjennomgår en revisjon utført av en tredjepart for å sikre at de oppfyller nødvendige standarder, enten gjennom GlobalG.A.P. eller ASC.

13.21 Leveinntekt og lønn

Grataglaks forplikter seg til å sikre levedyktig inntekt for sine ansatte i samsvar med tariffavtaler og norsk lovverk. Vi følger Sjømat Norge sin tariffavtale for sikre en levedyktig inntekt for våre ansatte. Vår innkjøps-, pris- og belønningspolitikk tar hensyn til dette ved å følge hovedtariffavtalen med Sjømat Norge. Vi følger lønnsstiger og sørger for at lønnen til våre ansatte øker i tråd med relevante tariffavtaler og bransjestandarder.

For å sikre at lønnen som betales av våre leverandører oppfyller kravene til levedyktig inntekt, har vi et system som overvåker lønnsnivået. Vi stiller strenge krav til våre leverandører gjennom ulike sertifiseringer, og krav til lønnspraksis.

13.22 Økonomisk inkludering

Økonomisk inkludering handler om hvordan et selskap påvirker lokalsamfunnets økonomiske muligheter og muligheter for lokale leverandører. Våre økonomiske resultater har en betydelig innvirkning på hvordan vi skaper økonomisk verdi for samfunnet. Ved utbetalinger til leverandører bidrar vi til å opprettholde en velfungerende forsyningskjede. Det skaper og opprettholder arbeidsplasser hos leverandører, og sørger for tilgang til nødvendige ressurser og varer. Utbetalinger til medarbeidere er en viktig del av den økonomiske verdiskapingen.

Med konkurransedyktige lønninger til våre ansatte sikrer vi deres kjøpekraft. Våre ansatte er ofte bosatt i mindre samfunn lokalt, og dette bidrar derfor til lokal økonomisk bærekraft. Videre støtter vi samfunnet gjennom betaling av skatter, avgifter og andre økonomiske bidrag. Dette er avgjørende for at samfunnet skal kunne opprettholde velfungerende offentlige tjenester og infrastruktur. Utbetalinger av utbytte er også en del av den økonomiske varedistribusjonen. Utbytte har gått til å betale pålagte skatter og avgifter (formue og utbytteskatt), samt investering i tilknyttede selskap.

Gjennom våre aktiviteter skaper vi økonomisk verdi som har en positiv innvirkning på lokalsamfunnet og samfunnet som helhet. Vi vil fortsette å handle lokalt for å sikre økonomisk vekst, sysselsetting, velferd og bærekraftig utvikling i vår region.

201-1 Direkte økonomisk verdi generert og distribuert

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Direkte økonomisk verdi generert						
Sum driftsinntekter (i 1000 NOK)	369 590	368 710	337 755	377 568	397 560	574 778
Økonomisk verdi distribuert						
Beholdningsendringer	-	4 586	94 386	9 085	-25 475	42 483
Lønnskostnader	13 357	17 723	20 620	19 880	23 593	27 931
Ordinære avskrivninger	8 018	10 630	9 788	9 975	12 161	13 693
Nedskrivning	-	-	-	-	-	13 452
Andre driftskostnader	38 236	46 954	49 783	68 809	57 642	50 815
Sum skatt	28 741	23 941	24 568	2 802	12 816	43 482
Sum utbytte	-	71 494*	4 040	-	15 540	0
Sum annen rentekostnad	225	206	225	164		580
Resultat før skatt	124 206	105 414	109 125	11 502	57 826	149 250

*Utbyttet gikk til betaling av skatt, økonomisk bistand for å bygge ny båt (fiskefartøy), og realisere søsterselskapet Odd Lundberg AS.

203-1 Investeringer i infrastruktur og andre tjenester

I 2022 har vi gitt støtte til flytebrygge i Hamnvik. Denne brukes primært av Gratanglaks, men er lagt til rette for at hvem som helst skal kunne bruke den. Mer om våre sponsorater og rolle i lokalsamfunnet kan leses på side 68–69.

203-2 Betydelige indirekte økonomiske konsekvenser

Vår sysselsetting av lokale arbeidere bidrar til økt kjøpekraft i lokalsamfunnet. Ved å ansette lokalt, styrker vi også det lokale næringslivet. Vi legger vekt på bruk av lokale leverandører. Det stimulerer den økonomiske aktiviteten i regionen. Vi er oppmerksomme på miljøkonsekvensene av vår virksomhet.

Vi tar strenge forholdsregler for å minimere forurensning og redusere påvirkningen på miljøet. Vi er alltid oppmerksomme på at det er flere interessenter knyttet til naturressurser. I vår region er det spesielt fiske og turisme som er viktig.

Vi er bevisste på konsekvensene av klimaendringer og naturskader. Dette kan føre til betydelige økonomiske tap for oppdrettsindustrien og for samfunnet som helhet. Vi investerer derfor for å minimere vår sårbarhet. Samlet sett har Gratanglaks en betydelig økonomisk påvirkning i samfunnet gjennom sysselsetting, lokalt leverandørsamarbeid og skattebidrag. I 2022 hadde vi blant annet over 246 leverandører, 36 ansatte og 11 sommervikarer.

13.23 Sporbarhet i verdikjeden

Vi sikrer sporbarhet i hele verdikjeden ved å registrere og dokumentere viktige opplysninger om vår fisk helt fra rognstadiet til den når butikkene. Alle data blir grundig registrert ved utsett av fisk, som er levert fra settefiskleverandør. Hensikten med dette er å gi sporbarhet i hele verdikjeden, fra egg til slaktet fisk. Når vi mottar fisk fra Astafjord smolt AS importeres dataene direkte til vårt system Fishtalk, og blir tilordnet riktig sjølokalitet. Det kreves manuell registrering av hvilken merd fisken er plassert i, samt valg av riktig utsetts-prosjektnavn. Utsettsprosjektnummeret skal være identisk med nummeret i settefiskens CV. Dette legges også inn manuelt.

Når vi mottar smolt fra eksterne settefiskleverandører, registrerer vi data fra brønnbåtrapporten som inneholder informasjon om frakten. For å sikre at vi får med alle viktige opplysninger om fisken, bruker vi CV-en fra settefiskleverandøren. Også her skal riktig utsettsprosjektnavn, og utsettsprosjektnummeret være identisk med nummeret i settefiskens CV. Dette legges inn manuelt. CV-en fra settefiskleverandøren blir lagret som en kopi enten på serveren eller i en perm for å sikre tilgang til dokumentasjonen. Det er økt fokus på sertifisering blant våre leverandører. De fleste leverandørene direkte knyttet til vår verdikjede for lakseproduksjon har valgt å bli sertifisert etter GlobalG.A.P. og ASC standardene. Dette fordi bransjen stiller stadig strengere krav til sertifisering som en garanti for at leverandørene opererer i samsvar med kravene i standardene.

Vi er stolte over at 100% av volumet vi henter inn av smolt er sertifisert i henhold til internasjonalt anerkjente standarder. Det sikrer god sporbarhet.

13.24 Offentlig politikk

Bedriften engasjerer seg i offentlig politikk gjennom meningsytring og deling av informasjon når det er behov for kunnskap om næringen. I tillegg er vi medlem i Sjømat Norge, Norges største sjømatorganisasjon med over 850 medlemsbedrifter. Sjømat Norge representerer medlemmene i kollektive lønns- og tarifforhandlinger og er myndighetenes naturlige høringsinstans ved utvikling av lovverk, fiskeri- og industripolitikk.

13.25 Konkurranseshemmende oppførsel

Grataglaks fremmer et bredt samarbeid i næringen og er aktivt involvert i ulike samarbeidsgrupper, som HIA-gruppen, Sea-North og Sør-tromsgruppen. Vi erkjenner verdien av samarbeid og partnerskap for å styrke hele bransjen og fremme bærekraftig utvikling. I tillegg til samarbeid med andre aktører, har vi et nært forhold til lokalsamfunnene i de kommunene der vi opererer. Vi verdsetter viktigheten av å være en del av fellesskapet og støtter lokale initiativer og økonomisk utvikling. Som en del av vårt engasjement for næringslivet samarbeider vi med næringslivsmentorer for å utveksle kunnskap og erfaringer som kan bidra til vekst og innovasjon i næringen. Dette inkluderer tre aktører i tillegg til UiT Narvik.

Vi opererer i samsvar med gjeldende konkurranseregler og er forpliktet til å sikre en rettferdig og åpen markedsøkonomi. Vår virksomhet bygger på prinsippene om sunn konkurranse. Vi tar våre forpliktelser på alvor for å opprettholde et rettferdig og konkurransedyktig forretningsmiljø.

13.26 Anti-korrupsjon

Vi har nulltoleranse for korrupsjon. Grataglaks handler i samsvar med de høyeste standardene for etikk og integritet. Vi har ikke identifisert korrupsjon eller forsøk på korrupsjon knyttet til vår virksomhet i 2022.

GRI index

GRI 102: Generelle opplysninger

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utelatelser og kommentarer
1. Organisasjonen og dens rapporteringspraksiser			
2-1	Detaljer om organisasjonen	83	
2-2	Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftsrapporteringen	83	
2-3	Rapporteringsperiode, frekvens og kontaktpersoner	83	
2-4	Endringer i informasjon	83	
2-5	Ekstern godkjenning	83	
2. Aktiviteter og ansatte			
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	83	
2-7	Ansatte	84	
2-8	Arbeidere som ikke er ansatte	85	
2-9	Styrets struktur og sammensetning	85	
3. Foretaksstyring			
2-10	Nominasjon og utvelgelse av styrets høyeste del	85	
2-11	Leder for det øverste styringsorganet	85	
2-12	Styrets rolle	85	
2-13	Delegering av ansvar for å håndtere påvirkninger	86	
2-14	Det øverste styringsorganets rolle i bærekraftsrapportering	86	
2-15	Interessekonflikter	86	
2-16	Kommunikasjon av kritiske bekymringer	86	
2-17	Det øverste styringsorgan samlede kompetanse	87	
2-18	Evalueringsav det øverste styringsorgan prestasjon	87	
2-19	Godtgjørelsespolitikk	87	
2-20	Prosess for å bestemme godtgjørelser	87	
2-21	Total kompensasjonsgrad i året	88	

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utelatelser og kommentarer
4. Strategi, retningslinjer og praksiser			
2-22	Uttalselse om strategi for bærekraftig utvikling	88	
2-23	Forpliktelser gjennom retningslinjer	88	
2-24	Innføring av policy	88	
2-25	Prosesser for å redusere negativ påvirkning	88	
2-26	Mekanismer for å søke råd og vekke bekymringer	88	
2-27	Overholdelse av lover og regler	89	
2-28	Medlemskap	89	
2-29	Tilnærming til interessentdialog	89	
2-30	Tariffavtaler	89	

GRI 3: Vesentlighetstemaer

3-1	Prosess for å bestemme vesentlighetstemaer	22-23	
3-2	Liste over vesentlighetstemaer	23	
3-3	Håndtering av vesentlighetstemaer	26-27	

GRI 13: Akvakultur

13.1 Utslipp

13.1.1	3-3 Management of material topics	91	
13.1.2	305-1 Scope 1 - Direkte utslipp av klimagasser	91	
13.1.3	305-2 Scope 2 - Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk	92	
13.1.4	305-3 Scope 3 - Andre indirekte klimagassutslipp	92	
13.1.5	305-4 Utslippetsintensitet av klimagasser	92	
13.1.6	305-5 Reduksjon av utslipp	48	
13.1.7	305-6 Utslipp av ozonreduserende stoffer		Har ikke data på dette.
13.1.8	305-7 Nitrogenoksider (Nox), sulfuroksider (Sox) og andre signifikante luftforurensende stoffer		Har ikke data på dette.

13.2 Klimatilpasning og motstandsdyktighet

13.2.1	3-3 Management of material topics	93	
13.2.2	201-2 Finansielle implikasjoner og andre risikoer og muligheter ved klimaendringer	93-94	

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utlatelser og kommentarer
13.3 Biodiversitet			
13.3.1	3-3 Management of material topics	95	
13.3.2	304-1 Driftsområder som eies, leies, administreres i eller ved siden av, verneområder og områder med høy naturmangfoldverdi utenfor verneområder	95	
13.3.3	304-2 Vesentlige påvirkninger fra aktiviteter, produkter og tjenester på biologisk mangfold	96	
13.4 Naturlig økosystemkonversering			
13.4.1	3-3 Management of material topics	100	
13.4.3	Produkter hentet ut av organisasjonen	101	
13.5 Jordhelse			
13.5.1	3-3 Management of material topics		Ikke relevant
13.6 Bruk av plantevernsmidler			
13.6.1	3-3 Management of material topics		Ikke relevant
13.6.2	Volum og intensitet av plantevernsmidler brukt		Ikke relevant
13.7 Vann og avløp			
13.7.1	3-3 Management of material topics	100	
13.7.2	303-1 Interaksjoner med vann som en del ressurs	41	
13.7.3	303-2 Håndtering av vannutslippsrelaterte påvirkninger	41	
13.7.6	303-5 Vannforbruk	N/A	
13.8 Avfall			
13.8.1	3-3 Management of material topics	101	
13.8.2	306-1 Avfallsgenerering og betydelige avfallsrelaterte påvirkninger	101	
13.8.3	306-2 Håndtering av betydelige avfallsrelaterte påvirkninger	101	
13.8.4	306-3 Avfall generert	101	
13.8.5	306-4 Avfall levert til resiskulering	102	
13.8.6	306-5 Avfall levert til forbrenning/deponi	102	

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utelatelser og kommentarer
13.9 Matsikkerhet (Food security)			
13.9.1	3-3 Management of material topics	103	
13.9.2	Utnyttelse av fisken	104	
13.10 Mattrygghet (Food safety)			
13.10.1	3-3 Management of material topics	103	
13.10.2	416-1 Vurdering av helse- og sikkerhetseffekter av tjenester og produkter	103	
13.10.3	416-2 Hendelser av manglende overholdelse på helse og sikkerhet til produkter og tjenester	103	
13.10.4	Prosentandel av produksjonsvolumet som er sertifisert av anerkjente internasjonale matsikkerhetsstandarene.	104	
13.10.5	Antall og totalt volum på tilbakekallinger som er gjort med hensyn til matsikkerhet	103	
13.11 Dyrevelferd og helse			
13.11.1	3-3 Management of material topics	105	
13.11.2	Sertifiseringer i h.h.t. dyrehelse - og velferdsstandarder	51-52	
13.11.3	Dødelighet og hovedårsak til dødelighet	107	
13.12 Lokalsamfunn			
13.12.1	3-3 Management of material topics	106	
13.12.2	413-1 Lokale engasjement, utviklingsprogrammer og påvirkningsgrad	68-71	
13.12.3	413-2 Operasjoner med betydelige faktiske og potensielle negative konsekvenser på lokalsamfunn		Ved gjennomføring av notvask ved Skøyen er en faktisk konsekvens støy ved produksjon. En potensiell konsekvens kan være misnøye i lokalbefolkningen.
13.13 Land- og ressursrettigheter			
13.13.1	3-3 Management of material topics	106	
13.13.2	Produksjonsområder hvor land- og naturressursrettigheter kan bli påvirket av organisasjonens operasjoner	106	

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utlatelser og kommentarer
13.14 Urfolks rettigheter			
13.14.1	3-3 Management of material topics	107	
13.14.2	411-1 Uheldige hendelser med brudd på urfolks rettigheter	107	
13.15 Antidiskriminering og like muligheter			
13.15.1	3-3 Management of material topics	107	
13.15.2	405-1 Mangfold av styringsorganer og ansatte	85	
13.15.3	405-2 Forholdet mellom grunnlønn og godtegjørelser for kvinner og menn.	87	
13.15.4	406-1 Hendelser med diskriminering og korrigerende tiltak	107	
13.15.5	Eventuelle forskjeller i ansettelsesvilkår og tilnærming til kompensasjon basert på arbeidernes nasjonalitet eller migrantstatus		Ingen forskjeller i ansettelsesvilkår basert på nasjonalitet eller migrantstatus.
13.16 Obligatorisk eller tvangsarbeid			
13.16.1	3-3 Management of material topics	108	
13.16.2	409-1 Drift og leverandører med betydelig risiko for hendelser av tvangsarbeid	108	
13.17 Barnearbeid			
13.17.1	3-3 Management of material topics	108	
13.17.2	408-1 Drift og leverandører med betydelig risiko for hendelser av barnearbeid	108	
13.18 Organisasjonsfrihet og kollektiv forhandling			
13.18.1	3-3 Management of material topics	108	
13.18.2	407-1 Drift og leverandører der retten til frihet av foreninger og kollektive forhandlinger kan være i fare.	108	
13.19 Arbeidsmiljø og sikkerhet			
13.19.1	3-3 Management of material topics	109	
13.19.2	403-1 Helse, miljø og sikkerhetsstyringssystem	109	
13.19.3	403-2 Fareidentifisering, risikovurdering og hendelsesetterforskning	109	

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utelatelser og kommentarer
13.19.4	403-3 Bedrifthelsetjenester		110
13.19.5	403-4 Medarbeidernes medvirkning i HMS-arbeidet		110
13.19.6	403-5 HMS-opplæring		111
13.19.7	403-6 Fremme arbeidstakers helse		111
13.19.8	403-7 Forebygging og redusering av helse- og sikkerhetspåvirkninger direkte knyttet til forretningsbindelser		111
13.19.10	403-9 Arbeidsrelaterede skader		112
13.19.11	403-10 Sykefravær		113

13.20 Ansettelsespraksis

13.20.1	3-3 Management of material topics		114
---------	-----------------------------------	--	-----

13.21 Leveinntekt og levelønn

13.21.1	3-3 Management of material topics		114
---------	-----------------------------------	--	-----

13.22 Økonomisk inkludering

13.22.1	3-3 Management of material topics		115	
13.22.2	Prosentandel som er omfattet av tariffavtaler som har vilkår knyttet til lønnsnivå og hyppighet av lønnsutbetalinger.		89	
13.22.3	Prosentandel som er kontrollert betalt med levedyktig lønn, fordelt på kjønn.		89	Alle våre ansatte følger tariff.
13.22.2	201-1 Direkte økonomisk verdi generert og distribuert		116	
13.22.3	203-1 Investeringer i infrastruktur og andre tjenester		117	
13.22.4	203-2 Betydelige indirekte økonomiske konsekvenser		117	

13.23 Sporbarhet i verdikjeden

13.23.1	3-3 Management of material topics		118
13.23.2	Nivå av sporbarhet for hvert produkt hentet		118
13.23.3	"Prosentandel av hentet volum sertifisert i henhold til internasjonalt anerkjente standarder som sporer produktenes vei gjennom forsyningskjeden"		118
13.23.4	"Forbedringsprosjekter for å få leverandører sertifisert etter internasjonalt anerkjente standarder som spore produktenes vei gjennom forsyningskjeden for å sikre at alt hentet volum er sertifisert"		118

GRI-indikator	Beskrivelse	Sidetall	Utelatelser og kommentarer
13.24 Offentlig politikk			
13.24.1	3-3 Management of material topics	118	
13.24.2	415-1 Politiske bidrag		Ingen økonomiske bidrag.
13.25 Konkuransehemmende oppførsel			
13.25.1	3-3 Management of material topics	119	
13.25.2	206-1 Rettslige handlinger for konkurransebegrensende atferd, anti-trust og monopolpraksis	119	
13.26 Anti-korrupsjon			
13.26.1	3-3 Management of material topics	119	
13.26.4	205-3 Bekreftede hendelser med korrupsjon og handlinger utført	119	

Egendefinerte indikatorer

Indikatorer	Side rapport	Kravnivå
Fiskevelferd		
Dødelighet	32	Egendefinerte indikatorer
Lakselus	33	Egendefinerte indikatorer
Vaksinasjon og antibiotika	32	Egendefinerte indikatorer
Avlusningsmetoder	33	Egendefinerte indikatorer
Miljø		
Energiforbruk	48-49	Egendefinerte indikatorer
Utslippsintensitet	49	Egendefinerte indikatorer
Brakklegging	45	Egendefinerte indikatorer
Arealbruk	46	Egendefinerte indikatorer
Bunnundersøkelser	41-45	Egendefinerte indikatorer
Vannforbruk	41	Egendefinerte indikatorer
Rømming	42	Egendefinerte indikatorer
Førfaktor	42-44	Egendefinerte indikatorer
Sosialt – Ansatte		
Ansatte	55	Egendefinerte indikatorer
Ansattes bosted	56	Egendefinerte indikatorer
Utbetalt lønn	56	Egendefinerte indikatorer
Sosialt – HMS		
Ulykker	59	Egendefinerte indikatorer
Sykefravær	56	Egendefinerte indikatorer
Økonomi		
Omsetning	67	Egendefinerte indikatorer
Resultat	67	Egendefinerte indikatorer
Salgsvolum	67	Egendefinerte indikatorer
Skatt	67	Egendefinerte indikatorer
Produksjon	67	Egendefinerte indikatorer

